

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Lucie Zapletalová

**Způsob určení výše vyživovací povinnosti rodičů k dětem ve srovnání s
právní úpravou na Slovensku a ve Velké Británii**

Diplomová práce

Olomouc 2017

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci „Způsob určení výše vyživovací povinnosti rodičů k dětem ve srovnání s právní úpravou na Slovensku a ve Velké Británii“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Dřevohosticích dne 31. 3. 2017

.....
Lucie Zapletalová

Ráda bych tímto vyjádřila poděkování zejména JUDr. Lence Westphálové, Ph.D. za vedení diplomové práce, a také své rodině a přátelům za podporu během studia.

Obsah

Obsah.....	4
Seznam zkratk.....	6
Úvod	7
1 Právní rámec určení výše vyživovací povinnosti.....	9
1.1 Právní úprava a vymezení základních pojmů	9
1.2 Vznik / zánik vyživovací povinnosti a její rozsah	10
2 Jednotlivá kritéria určení výše výživného	12
2.1 Neschopnost samostatně se živit	12
2.2 Schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinných osob	13
2.3 Odůvodněné potřeby a majetkové poměry dítěte	17
2.4 Kritérium shodné životní úrovně.....	18
2.5 Soulad s dobrými mravy	20
3 Specifické otázky určení výživného.....	21
3.1 Změna poměrů	21
3.2 Úroky z prodlení.....	22
3.3 Objektivizace.....	22
4 Vzorce výpočtu výše výživného.....	24
4.1 Gerlichovo pravidlo	24
4.2 Rakouský model.....	24
4.3 Doporučující tabulka Ministerstva spravedlnosti ČR.....	25
4.4 Výživné jako daňově zdanitelný výdaj.....	27
5 Zahraniční právní úpravy.....	29
5.1 Slovenská právní úprava	29
5.1.1 Obecně o právní úpravě.....	29
5.1.2 Minimální výživné	31
5.2 Právní úprava ve Velké Británii.....	32
5.2.1 Obecně o právní úpravě.....	32

5.2.2	Průběh kalkulace	34
5.2.3	Statistiky.....	38
6	Vyživovací povinnost v praxi.....	40
6.1	Pohled orgánů sociálně právní ochrany dětí.....	40
6.2	Statistiky v rámci České republiky.....	41
	Závěr.....	44
	Bibliografie	47
	Abstrakt	54
	Seznam klíčových slov.....	55

Seznam zkratk

CMS	Child Maintenance Service
CSA 1991	Child Support Act 1991
ČSÚ	Český statistický úřad
MS ČR	Ministerstvo spravedlnosti ČR
OSPOD	orgán sociálně právní ochrany dětí
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdější předpisů
Slovensko	Slovenská republika
SZOR	zákon č. 36/2005 Z. z., o rodině a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
ÚS	Ústavní soud
Velká Británie	Spojené království Velké Británie a Severního Irsku
ZOR	zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Téma své diplomové práce jsem si zvolila z oblasti rodinného práva, přesněji z problematiky vyživovací povinnosti. Vybraným tématem jsem se začala zabývat již v prvním ročníku svého studia na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, kdy jsem si jej zvolila jako téma seminární práce, a tímto bych ráda na toto téma navázala. Pokračovat v daném tématu jsem se rozhodla zejména proto, že problematika vyživovací povinnosti je neutichajícím problémem ve společnosti, a to v mnoha jejích aspektech, nejen co se týká neplnění vyživovací povinnosti, ale také mnohdy diametrálně odlišných rozhodnutí českých soudů. Rozdílnosti rozhodovací praxe soudů nepřispívá ani to, že rozhodnutí vydávaná v rodinněprávních řízeních končí na úrovni krajských soudů a až do října 2016 neexistovalo žádné sjednocující stanovisko Nejvyššího soudu, ačkoliv byl k tomuto kroku vyzván již dříve.¹ V současnosti již máme sjednocující stanovisko Nejvyššího soudu vycházející z rozhodovací činnosti soudů jak před účinností občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále jen „OZ“), tak po něm a zaměřujícím se na určité aspekty vyživovací povinnosti.² Nemožnost dovolání v těchto řízeních kritizoval i Ústavní soud (dále jen „ÚS“) a to například ve svém nálezu sp. zn. IV. ÚS 1181/2007, ve kterém jako obiter dictum uvedl, že: „*Současný "systém" dovolacího řízení nezná jiný prostředek korekce soudního rozhodnutí, jakož i prostředek sjednocování judikatury v předmětných otázkách, nežli je ústavní stížnost, což je nepochybně stav nežádoucí a neodpovídající principům výkonu spravedlnosti v právním státě.*“³

Za cíl diplomové jsem si zvolila objasnění problematiky určení rozsahu výživného a zhodnocení metod, které byly nebo by mohly být používány českými soudy při jejich rozhodovací činnosti. Pro doplnění tématu jsem se rozhodla provést komparaci problematiky s vybranými zahraničními úpravami. Hlavními výzkumnými otázkami jsou: 1) Jakým způsobem dochází k určení rozsahu výživného při vyživovací povinnosti rodičů vůči dětem; 2) Jaké existují metody a zda jsou či byly užívány v praxi. K dosažení zvoleného cíle jsem zvolila metodu zejména deskriptivní, analytickou a komparativní. Co se týká územního vymezení, budu se zabývat právní úpravou v České republice, ale budu se věnovat i právní úpravě sledované problematiky na Slovensku a ve Velké Británii.

---

¹ MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti* [online]. justice.cz, nedatováno [cit. 24. srpna 2016]. Dostupné na <<http://portal.justice.cz/Justice2/ms/ms.aspx?o=23&j=33&k=5453&d=315516>>.

² PTÁČEK, Lubomír, TOMÍČEK, Petr. *Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu k problematice rozhodování o výživném pro nezletilé děti* [online]. nsoud.cz, 19. října 2016 [cit. 18. ledna 2017]. Dostupné na <http://nsoud.cz/JudikaturaNS_new/ns_web.nsf/0/D43A94004BBFFAFBC12580600033E063?openDocument>.

³ nálezu Ústavního soudu ze dne 6. února 2008, sp. zn. IV. ÚS 1181/2007, bod VI.

Téma vyživovací povinnosti je v obecné rovině poměrně komplexně zpracováno, stále jsou zde však určité fragmenty, které mohou vzbudit pozornost k dalšímu bádání. Jedná se o neustále se vyvíjející téma, které má svou čestnou pozici ve všech komentářích z dílny autorů jako jsou doc. JUDr. Zdeňka Králíčková, Ph.D., prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc. a dalších, ale i učebních materiálech například ze strany JUDr. Renaty Šínové, Ph.D. a dalších spoluautorů. Přímo rozsahem a jeho problematikou se zabývá dlouhodobě JUDr. Daniela Kovářová, jakožto jedna z iniciátorů projektu doporučující tabulky. Jedná se také o časté téma odborných článků zejména v reakci na zvažované změny právní úpravy nebo na zajímavé soudní rozhodnutí. Samozřejmě existuje mnoho dokumentů vydaných oficiálními autoritami jako jsou ministerstva nebo určité státní agentury, jako příklad lze uvést Ministerstvo spravedlnosti České republiky (dále jen „MS ČR“) nebo Child Maintenance Service (dále jen „CMS“), které poskytují cenné poznatky týkající se vybrané tematiky.

Diplomová práce je členěna na kapitoly a podkapitoly. V první kapitole bude rozebrán v obecnější rovině právní rámec vyživovací povinnosti v České republice. Obsahem kapitoly druhé budou jednotlivá zákonná kritéria, která musí být kumulativně naplněna, spolu s příslušnou judikaturou poukazující na rozmanitost této problematiky. Třetí kapitola se bude zabývat specifickými otázkami souvisejícími s vyživovací povinností, a to se změnou poměrů, úroky z prodlení a objektivizací. V rámci kapitoly čtvrté se zaměřím na jednotlivé metody, které se v rozhodovací praxi vyskytly či by mohly být využity. Pátá kapitola bude věnována představení právních úprav vybraných států pro možnou inspiraci pro českou rozhodovací praxi. V šesté kapitole se budu zabývat náhledem právní praxe na danou tematiku, a to z pohledu orgánu sociálně právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“). Ráda bych zde také představila údaje získané z analýz Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“) s cílem porovnání dat za jednotlivé roky od zavedení doporučující tabulky MS ČR (2011 - 2015).

Při psaní diplomové práce jsem vycházela zejména z příslušné legislativy, komentářů, knižních publikací a odborných článků. Čerpala jsem také z relevantní judikatury českých soudů, ale také soudů zahraničních v souvislosti s komparativní částí diplomové práce.

1 Právní rámec určení výše vyživovací povinnosti

1.1 Právní úprava a vymezení základních pojmů

Počátky právní úpravy lze nalézt již v ústavněprávní rovině, kdy v čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod je zakotveno právo rodičů, ale zároveň i dětí, na výchovu a péči.⁴ Jsou to právě materiální podmínky výchovy, které jsou realizovány skrze vyživovací povinnost upravenou na zákonné úrovni.⁵

V současné době je problematika vyživovací povinnosti rodičů k dětem upravena v OZ v části druhé, hlavě II, dílu 2, oddílu 3 s názvem Rodiče a děti, systematicky zařazena do pododdílu 4 Vyživovací povinnost (§ 910 a násl.). Daný pododdíl se zabývá několika variantami vyživovací povinnosti, mimo jiné i vyživovací povinností rodičů vůči dětem, které jsou navíc dále věnovány § 915 – 919 OZ a vztahují se k ní i společná ustanovení oddílu § 921 – 923 OZ. Zákon pamatuje také na možnost střetu různých vyživovacích povinností, a proto stanoví pravidla k jejich aplikaci.⁶ Ustanovení týkající se vyživovací povinnosti rodičů k dětem lze nalézt i v dalších částech OZ například specifika promlčitelnosti výživného (§ 613 OZ), ochrana třetích osob (§ 732 OZ), zákaz započtení proti pohledávce výživného pro nesvéprávného nezletilého (§ 1988 a § 1991 OZ), vliv výživného na vrácení daru (§ 2068 OZ) a mnoho dalších. Můžeme tedy vidět, že systematika této problematiky je velice rozsáhlá a v OZ poměrně roztržštěná na rozdíl od předchozí právní úpravy v ZOR, kdy byla upravena poměrně komplexně v části třetí s názvem Výživné (§ 85 a násl. ZOR).⁷

Je nutno podotknout, že ačkoliv zákon o rodině (zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, dále jen „ZOR“) byl zrušen a nahrazen OZ, judikatura týkající se ZOR je stále použitelná, jelikož ve většině právní úpravy byla zachována kontinuita a na případné odlišnosti by bylo upozorněno.⁸

OZ užívá v dikci svých ustanovení pojmy vyživovací povinnost a výživné. Oba pojmy však můžeme zahrnout pod pojem vyživovací povinnost, kterou rozlišujeme v užším a širším smyslu.⁹ Vyživovací povinnost v užším smyslu spočívá v povinnosti povinného subjektu z vyživovacího vztahu něco dát, něco konat nebo něco strpět a odpovídá právu na plnění v podobě výživného

---

⁴ čl. 32 odst. 4 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

⁵ nález Ústavního soudu ze dne 26. ledna 2006, sp. zn. IV. ÚS 257/05.

⁶ § 910 odst. 2, 3 a 4 OZ.

⁷ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Rodinné právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 223 – 224.

⁸ nález Ústavního soudu ze dne 16. prosince 2015, sp. zn. IV. ÚS 650/15, bod 26.

⁹ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Rodinné právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 225.

pro oprávněný subjekt. Vyživovací povinnost v širším slova smyslu odpovídá významu pojmu výživné.¹⁰

Pojem výživné již nemá jen spotřební charakter, zejména vzhledem k možnosti tvorby úspor, ale také díky přednosti práva na stejnou životní úroveň.¹¹ Je třeba jej vnímat jako uhrazování výživy, ale i jiných hmotných potřeb (oblečení, školní pomůcky, aj.), nehmotných potřeb (vzdělání, kulturní vývoj, aj.), potřeby bydlení a dalších.¹² Je nutno podotknout, že vyživovací povinnost existuje mimo rodičovskou odpovědnost.¹³

Systematicky i účelově se jedná o soukromoprávní institut zaopatření, přesněji o zvláštní případ zaopatřovacího závazku, kdy ve vztahu k výživnému se jedná o část rodinného závazkového práva, existujícího vedle rodinného práva jako práva statusového.¹⁴ Jelikož se jedná ve vztahu k výživnému o závazkový vztah, v rámci zákonem taxativně vymezeném okruh osob, které mohou být stranami daného vztahu, lze hovořit o vztahu věřitel – dlužník, ačkoliv zákon tyto strany pojmenovává „oprávněný“ (věřitel ve vztahu k pohledávce na výživné) a „povinný“ (dlužník ve vztahu k plnění vyživovací povinnosti v užším slova smyslu).¹⁵

1.2 Vznik / zánik vyživovací povinnosti a její rozsah

Vyživovací povinnost rodičů k dětem vzniká spolu se vznikem statusového poměru rodič – dítě, což nastává u matky narozením dítěte, u otce realizací některé z domněnek otcovství k dítěti, u obou osob může také osvojením. Tato povinnost tedy nastává ze zákona (ex lege) a následná potencionální rozhodnutí soudu mají pouze deklaratorní charakter.¹⁶

Zánik vyživovací povinnosti je nutno rozlišit na absolutní zánik a relativní zánik, a to podle možnosti obnovení dané povinnosti. O absolutním zániku lze pak hovořit v případech kdy dojde k úmrtí osoby oprávněné či povinné.¹⁷ Relativní zánik je možný například při nabytí schopnosti samostatně se živit nebo pro rozpor s dobrými mravy, kdy může dojít ze zákona k opětovnému obnovení vyživovací povinnosti, a hovoříme tak o tzv. elasticitě výživného.¹⁸

---

¹⁰ Tamtéž.

¹¹ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Občanský zákoník II: Rodinné právo (§ 655-975): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1150.

¹² KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Rodinné právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 225.

¹³ § 859 OZ.

¹⁴ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Občanský zákoník II: Rodinné právo (§ 655-975): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1034.

¹⁵ Tamtéž, s. 1034 – 1035.

¹⁶ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Rodinné právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 205.

¹⁷ usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. června 2016, sp. zn. 21 Cdo 3890/2015.

¹⁸ SVOBODA, Karel. *Rodičovství, osvojení a výživné dětí po rekonstrukci soukromého práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 126 – 127.

Určujícím základním předpokladem pro vznik a trvání vyživovací povinnosti je neschopnost oprávněného dítěte samostatně se živit.¹⁹ Důležité je odpovědět na otázku, jak určíme rozsah této povinnosti. Hlavní kritéria určující rozsah výživného zůstala stejná jako v ZOR²⁰ a musí být v konkrétním případě naplněna kumulativně. Jedná se o:

- a) schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinných osob
- b) odůvodněné potřeby a majetkové poměry oprávněného dítěte
- c) právo oprávněného dítěte na shodnou životní úroveň
- d) soulad s dobrými mravy.²¹

---

¹⁹ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Rodinné právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 205.

²⁰ § 85 odst. 1, 2 a § 96 ZOR.

²¹ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Rodinné právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 205.

2 Jednotlivá kritéria určení výše výživného

2.1 Neschopnost samostatně se živit

Neschopnost dítěte samostatně se živit je základním předpokladem pro trvání vyživovací povinnosti.²² Jak již ÚS v minulosti konstatoval, schopnost samostatně se živit znamená schopnost dítěte uspokojovat všechny své potřeby, jak hmotné či nehmotné. Tedy, že dítě má stabilně určitý příjem finančních prostředků k uhrazení svých potřeb.²³

U nezletilých nesvéprávných dětí můžeme danou odkázanost na výživu presumovat, zejména z jejich závislosti na rodičích a jejich nezralosti.²⁴ Nabytí zletilosti ani dosažení věku 26 let sice nevytváří žádnou hmotněprávní hranici trvání vyživovací povinnosti způsobující její zánik, je však třeba zkoumat důvody neschopnosti se samostatně živit.²⁵

Problematikou „věčných studentů“ se zabýval již i ÚS, který v nálezu sp. zn. II. ÚS 2121/14, došel k závěru, že zletilé dítě by mělo vyvíjet úsilí, aby se uživilo samo, nebrání-li mu v tom okolnosti. Vyživovací povinnost u něj by měla být odůvodněna okolnostmi, proč toho není schopen. Dále ÚS v tomto nálezu uvádí, že musí být v konkrétním případě zkoumáno, zda studium představuje přípravu na budoucí povolání či jen nadstandartní doplňování vzdělání, jelikož by se nemělo jednat o samoučelné studium pouze k „prodloužení mládí“.²⁶

Po úspěšném ukončení studia však nemusí výživou oprávněné dítě nalézt zaměstnání. Měla by vyživovací povinnost rodičů pokračovat i nadále? Judikatura ÚS dospěla k závěru, že teleologie § 85 odst. 1 ZOR (dnes § 911 OZ) je postavena na zodpovědnosti člověka za svůj osud, tedy pokud je dítě objektivně schopné samo uspokojovat své potřeby, má následky nést samo, a tak nelze jeho možnou pasivitu přikládat k tíži rodičům ve smyslu pokračování vyživovací povinnosti.²⁷ Nelze tento závěr ale aplikovat paušálně, a je nutné vždy zhodnotit individuální okolnosti každého případu.

Specifické jsou případy výživou oprávněných dětí trpícími těžkým zdravotním (fyzickým nebo mentálním) postižením. ÚS ve výše zmíněném nálezu dospěl ke shodnému názoru, jaký zastává i doktrína²⁸ a to je: *"jestliže dítě nenabude schopnosti samostatně se živit např. z důvodu plné invalidity, vyživovací povinnost rodičů bude trvat po dobu celého jeho života"*, a to právě z důvodu, že při plné závislosti na péči jiné osoby, se v těchto situacích evidentně vytrácí možnost být „strůjcem

²² KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Občanský zákoník II: Rodinné právo (§ 655-975): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1053.

²³ náleží Ústavního soudu ze dne 21. dubna 2011, sp. zn. II. ÚS 3113/10.

²⁴ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Rodinné právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 205.

²⁵ stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 19. října 2016, sp. zn. Cpjn 204/2012, bod 3.

²⁶ náleží Ústavního soudu ze dne 30. září 2014, sp. zn. II. ÚS 2121/14.

²⁷ náleží Ústavního soudu ze dne 13. března 2013, sp. zn. I. ÚS 2306/12.

²⁸ Srov. např. HOLUB, Milan a kol. *Zákon o rodině s komentářem, judikaturou a předpisy souvisejícími*. 9. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2011, s. 318.

svého štěstí“.²⁹ V dané souvislosti je důležité podotknout, že v těchto případech přiznáním invalidního důchodu či jiných sociálních dávek automaticky nezaniká vyživovací povinnost rodičů.³⁰

Je třeba zdůraznit, že je nyní výslovně zakotveno právo nezletilého ne plně svéprávného dítěte na výživné i v případě, že má vlastní majetek, ale zisk z něj spolu s možným příjmem z výdělečné činnosti nepostačuje k obživě dítěte.³¹

2.2 Schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinných osob

Dané kritérium vyplývá z § 913 odst. 1 OZ a klade samo o sobě vysoké nároky na judikatorní praxi. Obecně je pojem schopnosti chápán jako subjektivní kategorie, jelikož jsou dány fyzickými a duševními stránkami, a na druhou stranu možnosti jako objektivní kategorie dané okolnostmi nezávislémi na vůli člověka (např. pracovní příležitosti v regionu).³² Při komplexním posuzování je nutné tedy brát v úvahu jak věk, zdravotní stav, zručnost, vzdělání, pracovní zkušenosti, flexibilitu, sociální nezralost povinného rodiče, tak vysokou nezaměstnanost v daném regionu a mnoho dalších aspektů, které mohou mít vliv.³³

V rámci hodnocení majetkových poměrů rodičů je vždy nutné vzít v úvahu nejen reálně dosahované příjmy, ale i celkovou hodnotu movitého i nemovitého majetku a životní úroveň rodičů.³⁴ Judikatura v souvislosti s tímto také dovodila, že je třeba přihlížet i k celkovým majetkovým poměrům osob žijících nejen s povinným rodičem ve společné domácnosti, byť tyto osoby nemají k dítěti žádnou vyživovací povinnost. Je potřeba dodat, že musí být prokázáno, že se tato osoba „v neurčitém množství případů stejného druhu“ podílí na uspokojování potřeb rodiny a může se to tedy odrazit na poměrech rodiče, a u rodiče, který má dítě v péči, tak i v poměrech dítěte.³⁵ Soudní praxe také došla k závěru, že je-li stanoveno výživné s ohledem na odůvodněné potřeby oprávněného dítěte, je možné po povinné osobě požadovat zpeněžení části jejího majetku v případě, kdy má sice nízké měsíční příjmy, ale je zde jiný majetek, který by takto postačoval k plnění vyživovací povinnosti (například povinná osoba je spoluvlastníkem nemovitosti).³⁶

²⁹ náleží Ústavního soudu ze dne 13. března 2013, sp. zn. I. ÚS 2306/12.

³⁰ stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 19. října 2016, sp. zn. Cpjn 204/2012, bod 3.

³¹ § 912 OZ.

³² HOLUB, Milan a kol. *Zákon o rodině s komentářem, judikaturou a předpisy souvisejícími*. 9. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2011, s. 369.

³³ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Rodinné právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 206.

³⁴ náleží Ústavního soudu ze dne 14. června 2016, sp. zn. II. ÚS 756/16.

³⁵ náleží Ústavního soudu ze dne 7. března 2007, sp. zn. I. ÚS 527/06. (viz také náleží Ústavního soudu ze dne 1. února 2008, sp. zn. II. ÚS 1619/07.)

³⁶ náleží Ústavního soudu ze dne 8. dubna 2004, sp. zn. IV. ÚS 244/03.

Při dokazování soud nejčastěji vychází z výše průměrného příjmu rodiče zjištěného od zaměstnavatele za posledních 6 - 12 měsíců. Příjem rodiče se ale ne vždy skládá jen ze mzdy (platu či odměny), ale často rodič požívá jiných benefitů poskytovaných zaměstnavatelem jako služební auto či služební telefon.³⁷

Zjišťování příjmů je velice obtížné zvláště u osob samostatně výdělečně činných (dále jen „OSVČ“), kteří mají příjmy z jiné než závislé činnosti. Soudy v těchto případech vycházejí z příjmů, kterých OSVČ dosáhla podle daňového přiznání, z peněžních deníků a jiných materiálů.³⁸ Soudy mají také možnost obrátit se i na finanční úřady a správce daně k získání informací, které získaly při správě daní.³⁹ Při zjišťování skutečných příjmů těchto osob je v judikatuře zastáván názor, že je třeba zkoumat charakter určitých výdajů, jelikož ne všechny nutně plně souvisí s případným podnikáním povinných osob.⁴⁰ K podobnému závěru došel např. Krajský soud v Ostravě ve svém rozsudku sp. zn. 10 Co 361/1995, s tím že: „*Jestliže je zjištěno, že příjmy rodiče, který je podnikatelem, po odečtení výdajů (nákladů) na jejich dosažení, zajištění a udržení jsou mimořádně nízké či dokonce vznikla daňová ztráta, je třeba provést další dokazování ke zjištění schopnosti a možnosti tohoto rodiče. Zejména je nutno zabývat se tím, jaký charakter mají jednotlivé výdaje (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů uplatněné rodičem v daňovém přiznání a zda k některým z nich při zkoumání možnosti takového rodiče v plnění jeho vyživovací povinnosti k dítěti nelze přiblížnout stejně jako k jeho ostatním příjmům po odečtení zbylých výdajů na jejich dosažení, zajištění a udržení*“.⁴¹ S ohledem na tuto doktrínu je tedy rozhodný skutečný příjem rodiče, byť jiný než ten, který je vykázán pro daňové účely v účetnictví.⁴²

Soudy v řízení také obecně nepřihlíží ke všem rodiči uváděným výdajům (zohledněny byly například náklady na dopravu do zaměstnání, ne však náklady na bydlení rodičů a mnoho dalších).⁴³ Co se týká půjček či jiných závazků bez ohledu na důvod vzniku, tyto nejsou brány v potaz, jelikož je nelze nadřazovat nad řádné plnění vyživovací povinnosti rodičů.⁴⁴ Dále je nutno také uvést, že ne každý příjem může být brán v úvahu, například účelové zemědělské dotace, příspěvek na péči⁴⁵ nebo dávky státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi.⁴⁶

³⁷ KOVÁŘOVÁ, Daniela. *Rodina a výživné: Vyživovací povinnost rodičů, dětí a dalších příbuzných*. 1. vydání. Příbram: Leges, 2011, s. 30.

³⁸ KOVÁŘOVÁ, Daniela. *Vyživovací povinnost po rekonstrukci*. 1. vydání. Příbram: Leges, 2014, s. 34.

³⁹ Viz. § 53 odst. 1 písm. c) bod 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁰ HOLUB, Milan a kol. *Zákon o rodině s komentářem, judikaturou a předpisy souvisejícími*. 9. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2011, s. 370.

⁴¹ rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. dubna 1995, sp. zn. 10 Co 361/1995.

⁴² stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 19. října 2016, sp. zn. CpjN 204/2012, bod 43.

⁴³ KOTRADY, Pavel. Pohled soudní praxe na některé otázky týkající se stanovení výše výživného. *Bulletin advokacie*, 2015, č. 7 - 8, s. 54.

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ Srov. např. rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. října 2011, sp. zn. 21 Co 322/2011 – lze započítat daný příspěvek ve výši 1/2.

Právní úprava v § 913 odst. 2 OZ počítá, stejně jako předchozí úprava v ZOR v § 96 odst. 1 věta druhá, s případem, kdy povinný rodič nemá příjem, či jeho příjem je minimální nebo se získání příjmu vyhýbá, a to zakotvením tzv. potenciality příjmů. Podobné ustanovení existovalo již za tzv. alimentárního zákona v roce 1931.⁴⁷ Soud v řízení bude zkoumat, zda pro své chování spočívající v častém střídání zaměstnání, vzdání se výhodnějšího zaměstnání či jiné výdělečné činnosti měl povinný rodič důležitý důvod (například zdravotní důvody či organizační důvody).⁴⁸ Stejně soud posuzuje nepřiměřená majetková rizika. Soudy by přitom měly vycházet z příjmu, kterého je daná osoba subjektivně schopna dosáhnout (tedy skutečné schopnosti, dané také zdravotním stavem, vzděláním a dalšími faktory, spolu se situací na trhu práce), a ne případného vyššího příjmu, kterého předtím dosahoval.⁴⁹ Nelze takto ale dovozovat další hypotetické příjmy z něj vyplývající.⁵⁰ V případě povinného rodiče s bydlištěm v zahraničí, je nutné potencialní příjem posuzovat v souvislosti se zemí, kde má bydliště či obvyklý pobyt.⁵¹

Další problematická situace nastává, pokud je povinný rodič ve vazbě či výkonu trestu odnětí svobody. V minulosti docházelo k případům, kdy soudy v těchto situacích nestanovovali vyživovací povinnost, jelikož podle jejich názoru povinní objektivně nemohou získávat finanční prostředky pro výživu sebe a dítěte svou prací.⁵² Později došlo k obratu v praxi soudů, které začaly zohledňovat i skutkovou podstatu trestného činu, případy domácího násilí a začaly výživné stanovovat.⁵³ Shodně se k tomu vyjádřil i ÚS, který řekl, že: „*Zbavil-li se rodič svým úmyslným jednáním, pro které byla na něj uvalena vazba a pro něž byl následně odsouzen ke trestu vězení, objektivní možnosti plnit svoji vyživovací povinnost vůči svému nezletilému dítěti, nelze tuto skutečnost přičítat ke tíži tohoto dítěte, jež podle čl. 32 odst. 4 Listiny má základní právo na rodičovskou výchovu a péči.*“⁵⁴ Vyplývá z toho také nestanovení výživného v situaci, kdy nelze opravdu očekávat vymožení výživného s ohledem na reálnou situaci povinné osoby (například trest odnětí svobody na delší dobu, žádný majetek a ani pracovní zařazení apod.) a její případné stanovení by bylo proti principu nejlepšího zájmu dítěte, jelikož by to mohlo bránit v obstarání nutných prostředků jinými způsoby.⁵⁵

Často také dochází k případům, kdy povinné osoby neprokážou řádně svůj příjem doložením listin či dalších podkladů ke zhodnocení majetkových poměrů a ani neumožní soudu

---

⁴⁶ KOTRADY, Pavel. Pohled soudní praxe na některé otázky týkající se stanovení výše výživného. *Bulletin advokacie*, 2015, č. 7 - 8, s. 54.

⁴⁷ § 4 zákona č. 4/1931 Sb. z. a n., na ochranu osob oprávněných požadovati výživu, výchovu nebo zaopatření.

⁴⁸ stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 19. října 2016, sp. zn. CpjN 204/2012, bod 14.

⁴⁹ stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 19. října 2016, sp. zn. CpjN 204/2012, bod 16.

⁵⁰ stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 19. října 2016, sp. zn. CpjN 204/2012, bod 30.

⁵¹ stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 19. října 2016, sp. zn. CpjN 204/2012, bod 37.

⁵² LUŽNÁ, Romana. Vyživovací povinnost k nezletilému dítěti rodiče ve výkonu trestu odnětí svobody – vybraná judikatura. *Právo a rodina*, 2008, roč. 10, č. 11, s. 12 – 13.

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ náleží Ústavního soudu ze dne 6. února 2008, sp. zn. IV. ÚS 1181/07.

⁵⁵ stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 19. října 2016, sp. zn. CpjN 204/2012, bod 23.

tyto skutečnosti zjistit. OZ na tuto situaci pamatuje v § 916, kde je zakotvena nevyvratitelná domněnka příjmů ve výši 25ti násobku částky životního minima (v současnosti kolem 85.250,- Kč).⁵⁶ Daná nová právní úprava zvýšila násobek životního minima (§ 85a odst. 1 ZOR stanovil 12,7ti násobek) a rozšířila její aplikaci na každého rodiče, ale i jiného předka v případě nezletilého dítěte, bez ohledu na druh příjmů, který nedostojí své povinnosti.⁵⁷ Zmíněná domněnka by měla být soudem aplikována až v případě, kdy i přes všechnu racionální snahu nelze příjmy zjistit z jiných dostupných důkazních prostředků a osoba musí být soudem poučena o možném využití dané domněnky.⁵⁸ Uvedené poučení by mohlo absentovat pouze v případě, že povinný neposkytl žádné údaje o svých příjmech a musí mu být jasné, že soud nemá dostatek důkazů k učinění názoru o jeho majetkových poměrech.⁵⁹

Vždy je nutno v neposlední řadě přihlídnout k osobní péči o dítě⁶⁰, kterou lze postavit na úroveň finančního zabezpečení dítěte.⁶¹ Kritérium osobní péče se neuplatní jen u nezletilých dětí, ale i u zletilých se specifickými potřebami.⁶² U nezletilého dítěte si rodič, kterému je svěřeno do péče, svou vyživovací povinnost vynahrazuje osobní péčí, a to do určitého věku zcela a poté do určitého věku částečně, vzhledem k míře samostatnosti dítěte v každém individuálním případě.⁶³

Považuji za nutné zdůraznit, že dobrovolné plnění povinného rodiče například do stavebního spoření založeného na jméno dítěte, není považováno za plnění výživného.⁶⁴ Jedná se sice o finanční plnění ve prospěch dítěte, ale jelikož je cílová částka vyplacena až po splnění smluvních podmínek, nesměruje to k uspokojení potřeb dítěte v daném období.⁶⁵ Tyto částky však budou brány jako další výdaje povinné osoby při úvahách o stanovení výše výživného, a také při zvažování tvorby úspor.⁶⁶

---

⁵⁶ Výše životního minima je upravena zákonem č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů. V současnosti dle § 2 daného zákona, životní minimum pro jednotlivce činí 3.410,- Kč.

⁵⁷ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Občanský zákoník II: Rodinné právo (§ 655-975): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1107 - 1108.

⁵⁸ SVOBODA, Karel. Výživné při nedoloženém příjmu rodiče. *Jurisprudence*, 2014, roč. 23, č. 3, s. 42 - 43.

⁵⁹ Tamtéž.

⁶⁰ Povinnost soudu přihlídnout k osobní péči povinného rodiče o oprávněné dítě je zakotvena taky v § 913 odst. 2 OZ.

⁶¹ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Rodinné právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 206.

⁶² Tamtéž.

⁶³ KOTRADY, Pavel. Pohled soudní praxe na některé otázky týkající se stanovení výše výživného. *Bulletin advokacie*, 2015, č. 7 - 8, s. 51 - 52.

⁶⁴ rozsudek Krajského soudu Hradci Králové ze dne 16. října 2001, sp. zn. 22 Co 261/2001 (Srov. také usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. září 2011, sp. zn. 20 Cdo 1835/2011).

⁶⁵ Tamtéž.

⁶⁶ SVOBODA, Karel. *Rodičovství, osvojení a výživné dětí po rekonstrukci soukromého práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 146 - 147.

Závěrem je nutno podotknout, že soudy mohou přiznat výživné až 3 roky zpětně od zahájení řízení⁶⁷, což často může vést k rozsáhlému a složitému dokazování v řízení před soudem. Bohužel zdlouhavé soudní řízení není vždy ve prospěch dítěte.

2.3 Odůvodněné potřeby a majetkové poměry dítěte

Jedním z dalších důležitých kritérií jsou odůvodněné potřeby oprávněného dítěte. Míra potřeb dítěte je závislá na jeho věku (jiné náklady na kojence a na vysokoškoláka), zdravotním stavu (např. léky, zdravotnické pomůcky, ozdravné pobyty), fyzické a duševní vyspělosti, způsobu a obsahu přípravy na budoucí povolání, zájmech a zálibách, zda dítě žije alespoň s jedním z rodičů, na možném příjmu dávek (např. sirotčí důchod) apod.⁶⁸ Je nutno zdůraznit, že okruh odůvodněných potřeb u dětí rodičů s nadprůměrnými příjmy je širší, než u dětí rodičů s nižšími příjmy, a je zde tedy závislost na tom, co si jejich rodiče ještě mohou dovolit.⁶⁹ Je třeba také posuzovat a oceňovat odůvodněné potřeby vyživovaného dítěte s ohledem na ekonomické poměry země, ve které dlouhodobě žije.⁷⁰

Obecně lze potřeby dělit na potřeby hmotné, jako např. hračky, ošacení, školní, zdravotní či sportovní pomůcky, dále pak potřeby nehmotné jako vzdělání, duševní či kulturní vývoj.⁷¹ Vždy je třeba však zvažovat nejen potřeby vyskytující se opakovaně, ale i ty nahodilé a nepravidelné, příkladně vyskytující se během letních prázdnin, tedy všechny potřeby prospěšné pro všestranný vývoj dítěte.⁷² S tímto souvisí i problém jednorázového příspěvku na nepředvídatelné potřeby dítěte (např. nákladná operace či zdravotní pomůcka), kdy za předešlé právní úpravy, i vzhledem k související judikatuře, poskytnutí tohoto příspěvku nebylo možné.⁷³ V současnosti existují názory klonící se možnosti soudů přiznat tento příspěvek za současné právní úpravy v OZ, jelikož § 921 OZ umožňuje určitou diskreci na straně soudu při stanovení splatnosti a pravidelnosti výživného.⁷⁴

Současná platná právní úprava v OZ považuje za odůvodněnou potřebu i tvorbu úspor.⁷⁵ V porovnání s předchozí právní úpravou tzv. thesaurace v ZOR, lze tvorbu úspor považovat za odůvodněnou pro každé dítě (bez ohledu na zletilost či nabytí svéprávnosti) u vyživovací

---

⁶⁷ § 922 odst. 1 OZ.

⁶⁸ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Rodinné právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 205 - 206.

⁶⁹ rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. února 1999, sp. zn. 39 Co 568/1998.

⁷⁰ SVOBODA, Karel. *Rodičovství, osvojení a výživné dětí po rekodifikaci soukromého práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 164.

⁷¹ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Rodinné právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 233.

⁷² Tamtéž.

⁷³ Srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. února 1989, sp. zn. 5 Cz 42/1988.

⁷⁴ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Občanský zákoník II: Rodinné právo (§ 655-975): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1080.

⁷⁵ Dle § 917 OZ.

povinnosti rodič vůči dítěti, a to jen pokud to připouští majetkové poměry povinného rodiče a nevyklučují to zvláštní okolnosti případu.⁷⁶ Navíc, na rozdíl od úpravy v § 85a odst. 2 ZOR, není v OZ uvedený žádný příklad sledující účel úspor jako například v ZOR uvedená příprava na budoucí povolání nebo judikaturou dovozené nehrazené zdravotní pomůcky.⁷⁷

Při posuzování odůvodněných potřeb je důležité zabývat se i možnými vlastními příjmy dítěte, které by mohly mít vliv na vyživovací povinnost. Pouze ojedinělý brigádní příjem např. v době prázdnin zpravidla nebude mít vliv, pokud se dítě i nadále připravuje na budoucí zaměstnání.⁷⁸ Judikatura však také dospěla k názoru, že je třeba přihlížet ke všem druhům stipendií, ačkoliv by se mělo v minimální míře přihlížet k prospěchovým stipendiím, jelikož by to mohlo vést ke ztrátě motivace na straně dítěte.⁷⁹

Relevanci má i vlastní majetek dítěte. Nezletilé nesvéprávné dítě má právo na výživné, ačkoliv má vlastní majetek, ale zisk z něj vedle jiných možných příjmů, nepostačuje k jeho výživě.⁸⁰ Je třeba rozlišovat mezi ziskem a majetkovou podstatou, kdy zisk by měl být v souladu se zákonem využit k řádné správě majetku dítěte a to, že resp. majetek negeneruje žádný zisk či nedostatečný, nesmí být na újmu dítěti ve smyslu dotčení podstaty majetku dítěte.⁸¹

2.4 Kritérium shodné životní úrovně

Významnou změnu v tomto směru přinesl OZ, který říká, že právo dítěte na shodnou životní úroveň má přednost před odůvodněnými potřebami dítěte.⁸² Pokud tedy rodič povinný výživou má vysokou životní úroveň s vysoce nadprůměrnými příjmy, měla by tomu odpovídat i výše výživného.⁸³ Nárok na výživné dítěte nelze snižovat ani s argumentem, že pečující rodič má vyšší životní úroveň díky svému vyššímu výdělku, než je životní úroveň povinného rodiče, a dále ani když po stanovení výživného vznikne při srovnání rozdílná životní úroveň jiného dítěte povinného rodiče žijící s ním ve společné domácnosti.⁸⁴

---

⁷⁶ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Občanský zákoník II: Rodinné právo (§ 655-975): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1110 - 1111.

⁷⁷ SVOBODA, Karel. *Rodičovství, osvojení a výživné dětí po rekodifikaci soukromého práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 169 – 170.

⁷⁸ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Občanský zákoník II: Rodinné právo (§ 655-975): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1081.

⁷⁹ Tamtéž.

⁸⁰ Dle § 912 OZ.

⁸¹ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Občanský zákoník II: Rodinné právo (§ 655-975): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1056.

⁸² § 915 odst. 1 OZ, srov. s § 85 odst. 2 věta druhá ZOR.

⁸³ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Rodinné právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 207. (Srov. např. rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 z 25. září 2006, sp. zn. 50 P 336/2006).

⁸⁴ rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. února 1999, sp. zn. 39 Co 568/1998.

Pro posouzení životní úrovně je bezvýznamné, z jakých legálních zdrojů je vytvářena, byť by byla dána například výživným poskytovaným povinnému rodiči jeho vlastními rodiči v rámci plnění jejich vyživovací povinnosti.⁸⁵

Ke konci roku 2015 dospěl ÚS k zajímavému nálezu týkajícímu se životní úrovně rodičů, nadstandardního příjmu rodiče a možnou limitací výše u tzv. „nemravného výživného“. Ve svém nálezu ÚS nezpochybňuje fakt, že nadstandardním příjmům rodiče by mělo odpovídat nadstandardně vysoké výživné, ale považuje za vhodné, aby zde byla určitá maximální výše. Tato maximální výše by neměla být věcí úpravy v právním předpisu, ale soudce při rozhodování každého individuálního případu by se měl zamyslet nad smyslem a účelem výživného.⁸⁶ Co se týče životní úrovně, ÚS uvedl, že: „*Životní úroveň rodičů a dětí musí být v zásadě stejná, přičemž je třeba rozlišovat mezi životní úrovní realizovanou a životní úrovní možnou, potencionální. Rodiče oprávněného nelze nutit k tomu, aby žili životní úrovní odpovídající přímo úměrně jejich majetku. Podstatou shodné životní úrovně je to, aby se na všechny členy rodiny nablíželo stejně a aby jejich postavení při využívání rodinných zdrojů bylo, když ne shodné, tak alespoň obdobné. Stejná životní úroveň neznamená, že děti musí mít k dispozici například stejné množství finančních prostředků jako rodiče.*“⁸⁷ Závěrem ÚS uvádí, že je na obecných soudech a jejich judikatuře, stanovit částku přiměřenou k výživě a spoření dítěte ve vztahu k motivaci dítěte nést odpovědnost sám za sebe a získat pracovní návyky.⁸⁸

Ve výše zmíněném nálezu je kladen důraz na právo rodiče na výchovu a s tím spojené svobody na úkor role státu při rozhodování v dané oblasti, a dále je pak zdůrazněno, že o dítě by nemělo být postaráno tak, aby si navyklo na bezpracný život, který by mohl vést až ke ztrátě motivace.⁸⁹ Ačkoliv účel myšlenky vyjádřené v daném nálezu je morálně prospěšný, vyvolává řadu otázek a rizik. Například JUDr. Kateřina Preiningerová ve svém článku poukazuje na fakt, že rodiče mají při výchově a přípravě svých dětí mnoho jiných výchovných prostředků, a právě takovéto účelné snižování by jen tuto povinnost částečně přenášela na soudy, čímž by ale navíc byl kladen neúměrný tlak na zjišťování rodinných hodnot.⁹⁰

⁸⁵ náleží Ústavního soudu ze dne 10. června 2013, sp. zn. I. ÚS 4239/2012, bod IV.

⁸⁶ náleží Ústavního soudu ze dne 16. prosince 2015, sp. zn. IV. ÚS 650/15, bod 29 – 30.

⁸⁷ náleží Ústavního soudu ze dne 16. prosince 2015, sp. zn. IV. ÚS 650/15, bod 29.

⁸⁸ náleží Ústavního soudu ze dne 16. prosince 2015, sp. zn. IV. ÚS 650/15, bod 36.

⁸⁹ HUSSEINI, Faisal. Hranice výše výživného pro rodiče s nadstandardními příjmy. *Soudní rozhledy*, 2016, roč. 22, č. 2, s. 43.

⁹⁰ PREININGEROVÁ, Kateřina. *Ústavní soud k otázce výživného pro rodiče a nadstandardním příjmem* [online]. epravo.cz, 15. dubna 2016 [cit. 27. července 2016]. Dostupné na < <http://www.epravo.cz/top/clanky/ustavni-soud-k-otazce-vyživneho-pro-rodice-s-nadstandardnim-prijmem-101015.html>>.

2.5 Soulad s dobrými mravy

Soulad s dobrými mravy nevyplývá přímo z právní úpravy výživného v části druhé OZ, ale již z úvodních ustanovení OZ, a to přesněji z § 2 odst. 3.⁹¹ Ačkoliv v právní řádu nenajdeme definici dobrých mravů, můžeme vyjít z ustálené judikatury, kdy dobré mravy představují „*soubor společenských, kulturních a mravních norem, jež v historickém vývoji osvědčují jistou neměnnost, vystibující podstatné historické tendence jsou sdíleny rozchodující částí společnosti, a mají povahu norem základních*“.⁹² ÚS dospěl v jednom ze svých rozhodnutí v souvislosti s dobrými mravy k názoru, že důvod nepřiznání je nutno spojovat s osobou oprávněnou k plnění výživného (resp. jednáním této osoby), a nikoliv s osobou povinnou k plnění či třetí jinou osobou.⁹³

V jednotlivých případech je vždy nutno rozlišit, zda se jedná o nezletilé či zletilé dítě, jelikož v případě nezletilého dítěte by k nepřiznání nebo odejmutí mělo docházet jen v krajních případech, a navíc u dětí před dovršením patnácti let je toto vyloučeno, z důvodu převažujícího zájmu dítěte na výživě.⁹⁴ U zletilého dítěte lze o tom uvažovat v případě projevované zjevné neúcty, která není ve společnosti tolerovatelná.⁹⁵ Jako o nesouladu s dobrými mravy nelze hovořit například v situaci, kdy jeden z rodičů se dlouhodobě nestýká, či je plně vyloučen ze styku s dětmi, a ačkoliv to může brát jako osobní újmu na rodičovských právech, nelze toto přičítat k tíži zejména nezletilým dětem.⁹⁶

---

⁹¹ Dříve tento požadavek vyplýval z § 96 odst. 2 ZOR.

⁹² usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 2. července 2003, sp. zn. 21 Cdo 664/2003.

⁹³ nález Ústavního soudu ze dne 15. září 2005, sp. zn. III. ÚS 606/04.

⁹⁴ SVOBODA, Karel. *Rodičovství, osvojení a výživné dětí po rekonstrukci soukromého práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 125 – 126.

⁹⁵ rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 24. dubna 2006, sp. zn. 10 Co 976/2005.

⁹⁶ rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19. listopadu 1999, sp. zn. 5 Co 2661/1999.

3 Specifické otázky určení výživného

3.1 Změna poměrů

V průběhu života dochází k celé řadě změn, a proto je nutno řešit otázku, zda mají určité změny poměrů vliv na vyživovací povinnost, případně jaký. Změnu poměrů je nutno chápat jako rozdílnost stavu, který zde byl v době rozhodování, od stavu, který panuje v současnosti.⁹⁷ OZ výslovně pamatuje na situaci změny poměrů u nezletilých ne plně svéprávných dětí v § 923 odst. 1 OZ, kdy soud může rozhodnout o změně i bez návrhu. V případě zletilých, případně nezletilých svéprávných, nezaopatřených dětí, je nutno vyjít z obecného pravidla tzv. *clausa rebus sic stantibus*⁹⁸, a tedy musí zde být podán návrh alespoň jedné ze stran.⁹⁹

V tomto případě se musí jednat o podstatnou změnu okolností, a to na straně oprávněného dítěte nebo povinné osoby, ať jsou již způsobeny objektivními nebo subjektivními příčinami.¹⁰⁰ Obecně lze říct, že spolu s věkem oprávněných dětí vzrůstají i jejich potřeby, a proto judikatorní praxe považuje za kvalifikovanou změnu například nástup do první třídy základní školy nebo prvního ročníku střední školy, resp. na vyšší stupeň gymnázia.¹⁰¹ Ke změně však může dojít i na straně osoby povinné, kdy se může jednat například o invaliditu, ztrátu zaměstnání, vznik nové vyživovací povinnosti a jiné. Vždy je nutno zvážit pečlivě situaci a posoudit všechny informace, aby příkladně při vzniku nové vyživovací povinnosti nedošlo k diskriminaci oprávněných dětí na úrok nových dětí či jiných vyživovacích závazků povinného rodiče.¹⁰²

Se změnou poměrů souvisí i otázka spotřebovaného výživného. Dle § 923 odst. 2 věty první OZ, jestliže dojde ke snížení či zrušení u nezletilého neplně svéprávného za dobu minulou, tak se výživné, které již bylo spotřebováno nevrací, na rozdíl od případu zletilých dětí, kde je nutné přeplatek na výživném vrátit.¹⁰³

Při změně poměrů může dojít jak ke snížení nebo zvýšení, ale také ke zrušení vyživovací povinnosti. Jelikož ke vzniku a zániku daného práva dochází ex lege, není nutno žádného soudního rozhodnutí, byť je značně žádoucí pro „klid“ všech zainteresovaných stran do budoucna. Pokud by došlo k situaci, kdy povinný rodič i přes rozhodnutí soudu o zániku jeho vyživovací povinnosti, plnil příkladně z důvodu obavy z trestněprávního postihu, může tento

⁹⁷ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Rodinné právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 239.

⁹⁸ § 163 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁹ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Občanský zákoník II: Rodinné právo (§ 655-975): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1142 - 1143.

¹⁰⁰ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Rodinné právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 239.

¹⁰¹ KOTRADY, Pavel. Pohled soudní praxe na některé otázky týkající se stanovení výše výživného. *Bulletin advokacie*, 2015, č. 7 - 8, s. 53.

¹⁰² KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Občanský zákoník II: Rodinné právo (§ 655-975): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1143 - 1150.

¹⁰³ KOVÁŘOVÁ, Daniela. *Rodina a výživné: Vyživovací povinnost rodičů, dětí a dalších příbuzných*. 1. vydání. Příbram: Leges, 2011, s. 52.

rodič žádat plnění výživného po svém potomkovi nazpět, vzhledem k tomu, že zde došlo k bezdůvodnému obohacení.¹⁰⁴

3.2 Úroky z prodlení

V minulosti se řešila problematika možnosti přiznání zákonného úroku z prodlení z dlužného výživného. Soudní praxe došla k závěru, že tyto úroky nelze přiznat, a to ani po účinnosti OZ po 1. 1. 2014 s ohledem na přetrvávající specifika spočívající v určité osobní povaze tohoto majetkového práva.¹⁰⁵ Stejný názor zastává i ÚS, a to právě s poukazem na specifickou povahu vyživovací povinnosti.¹⁰⁶ Přesto s účinností novely OZ zákonem č. 460/2016 Sb., byl vložen k § 921 OZ druhý odstavec umožňující přiznání zákonných úroků z prodlení.¹⁰⁷ Obdobný kladný postoj zaujímal část odborné veřejnosti i dříve, a to v případě, jestliže má být vyživovací povinnost plněna v penězích, pak je správné přiznat o úroky z prodlení. Dle jejich názoru by úroky měly být spjaty se splatností, takže je vhodné rozlišit dvě situace: a) výživné už bylo stanoveno určitým soudním rozhodnutím a povinná osoba je v prodlení den následující co měla plnit, vedle situace b) kdy o vyživovací povinnosti zatím nebylo ještě nijak rozhodnuto a oprávněný tedy musí požádat, aby nastala splatnost.¹⁰⁸ Ve druhé uvedené situaci má povinná osoba možnost uplatnit rozpor s dobrými mravy podle individuálních okolností a tím by se zabránilo příliš tvrdým dopadům. Byť by se lidsky příznivější a logičtější zdála situace a), je třeba si uvědomit, že každý rodič má zákonnou vyživovací povinnost ke svým dětem, kterou by si měl řádně plnit.¹⁰⁹

3.3 Objektivizace

V České republice není na zákonné úrovni zakotvena žádná forma objektivizace, byť formou matematických algoritmů nebo stanovujících tabulek. Soudní rozhodování vždy závisí na úvaze soudu po zvážení všech kritérií, které byly rozebrány výše v kapitole druhé.¹¹⁰ Česká právní úprava nepočítá také s žádnou minimální či maximální hranicí výživného, jak tomu je v některých sousedních zemích.¹¹¹ K možné existenci maximální hranice se vyjádřil ÚS v jednom ze svých nálezů, ne však směrem k objektivizaci zavedením zákonné maximální hranice, ale spíše

¹⁰⁴ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Občanský zákoník II: Rodinné právo (§ 655-975): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1151 – 1152.

¹⁰⁵ stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 19. října 2016, sp. zn. CpjN 204/2012, bod 10.

¹⁰⁶ usnesení Ústavního soudu ze dne 2. června 2006, sp. zn. I.ÚS 399/05.

¹⁰⁷ § 921 odst. 2 OZ ve znění novely zákonem č. 460/2016 Sb., účinné k 28. únoru 2017.

¹⁰⁸ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Občanský zákoník II: Rodinné právo (§ 655-975): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1049 – 1050.

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ usnesení Ústavního soudu ze dne 24. ledna 2017, sp. zn. II. ÚS 3912/16, bod 13.

¹¹¹ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Občanský zákoník II: Rodinné právo (§ 655-975): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1043.

formou apelu na soudce k zamyšlení se nad určitým morálním korektivem při hodnocení jednotlivých kritérií každého případu.¹¹²

Jakožto určitou snahu směrem k objektivizaci můžeme vidět ve vzorcích napomáhajících při určení výživného, ať již byly vytvořeny soudní praxí nebo MS ČR, a které budou obsahem následující čtvrté kapitoly.

---

¹¹² nález Ústavního soudu ze dne 16. prosince 2015, sp. zn. IV. ÚS 650/15, bod 29.

4 Vzorce výpočtu výše výživného

4.1 Gerlichovo pravidlo

Gerlichovo pravidlo je matematická formule, která byla vytvořena v roce 1934 za účinnosti rakouského všeobecného občanského zákoníku, známého pod zkratkou ABGB, v souvislosti s tzv. alimentacním zákonem¹¹³. Formule nevycházela z hmotného práva, ale ze soudní praxe, jelikož povaha pravidel pro určování výživného měla diskreční povahu.¹¹⁴ Jednalo se o určitý základ pro stanovení výživného, který pak musel být přizpůsoben individuálním potřebám a poměrům zainteresovaných osob.¹¹⁵

Výpočet spočíval v tom, že ze zjištěného příjmu povinného rodiče se přiznávaly 3 díly tomuto rodiči a pak po jednom dílu každé osobě oprávněné k výživě.¹¹⁶ Proto např. pokud šlo o rozvedené manžele se 2 dětmi, připadají 3 díly na otce, 1 díl na manželku a po 1 dílu na každé dítě.¹¹⁷

Gerlichovo pravidlo bylo používáno například Krajským soudem v Plzni.¹¹⁸

4.2 Rakouský model

Rakouský model byl vytvořen rakouskou judikaturou, přesněji díky několika stěžejním rozhodnutím, kdy jejich základem bylo stanovení procentuální míry z příjmu rodiče pro dítě v určitém věku, a které poté dohromady vytváří doporučující tabulku.¹¹⁹ V Rakousku je tato tabulka běžně soudy používána, dokonce skrze počítačové programy. I v tomto případě se ale jedná pouze o nápomocný prostředek¹²⁰

Vychází se z průměrného čistého příjmu rodiče, kterého dosáhl za posledních 6 – 12 měsíců (zejména proto, aby zde byly započítány i třinácté a čtrnácté platy), dále jsou dány i pravidla, jak zohledňovat další vyživovací povinnosti povinného rodiče.¹²¹ V případě existence dalšího dítěte mladšího 10ti let dochází ke sražce o 1 %, u dítěte staršího o 2 %. Navíc, pokud má

---

¹¹³ Zákon č. 4/1931 Sb. z. a n., na ochranu osob oprávněných požadovati výživu, výchovu nebo zaopatření.

¹¹⁴ KORNEL, Martin. Kam kráčíš vyživovací povinnosti rodičů k dětem?. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 3, s. 84.

¹¹⁵ GERLICH, Karel: *Rozvod, rozluka, alimenty: předpisy upravující uzavření manželství, rozvod, rozluku, neplatnost manželství, právní poměry rozvedených a rozloučených manželů, výživné, osvojení a právní poměry dětí*. Praha: Právnícké knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1934. s. 243.

¹¹⁶ KORNEL, Martin. Kam kráčíš vyživovací povinnosti rodičů k dětem?. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 3, s. 84.

¹¹⁷ GERLICH, Karel: *Rozvod, rozluka, alimenty: předpisy upravující uzavření manželství, rozvod, rozluku, neplatnost manželství, právní poměry rozvedených a rozloučených manželů, výživné, osvojení a právní poměry dětí*. Praha: Právnícké knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1934. s. 242.

¹¹⁸ SCHÖN, Monika. Střídavá výchova a vyživovací povinnost. *Právo a rodina*, 2011, roč. 13, č. 9, s. 16.

¹¹⁹ HROMADA, Miroslav. Jaký je rakouský model určování výživného, jimž se chceme inspirovat?. *Právní rozhledy*, 2010, roč. 18, č. 9, s. 334.

¹²⁰ Tamtéž, s. 334 – 335.

¹²¹ MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Metodický materiál pro sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na děti – verze pro přípomínkové řízení* [online]. Jacz.cz, nedatováno [cit. dne 23. srpna 2016]. Dostupné na <http://www.jacz.cz/images/stories/Vyzivne/vyzivne_metodika.pdf>.

povinný rodič vyživovací povinnost i k manželovi (byť i rozvedenému), snižuje se v rozsahu 1- 3 %.¹²²

Primární verze tabulky vypadá takto:¹²³

Věk dítěte	Procentní sazba z příjmu
0 - 6 let	16 %
6 – 10 let	18 %
10 – 15 let	20 %
nad 15 let	22 %

V České republice byl tento model aplikován např. Okresním soudem v Kolíně.¹²⁴

4.3 Doporučující tabulka Ministerstva spravedlnosti ČR

Tabulka je doporučující materiál pro stanovení výše výživného rodičů k dětem, která byla vydána MS ČR v květnu 2010 na popud tehdejší ministryně spravedlnosti JUDr. Daniely Kovářové.¹²⁵ Tabulka byla realizována v rámci projektu Optimalizace agendy výživného, který se zabýval také např. řešením otázek spojených se zjišťováním příjmů povinného rodiče, vymáháním dlužného výživného.¹²⁶

Při návrhu této úpravy se tvůrci inspirovali rakouskou tabulkou, kterou přetvořili pro české prostředí, kdy se vycházelo i z materiálů ČSÚ a dat, které byly získány od Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.¹²⁷ Původně se počítalo s možností každoroční úpravy procentuálních rozmezí na základě vývoje údajů poskytnutých ČSÚ.¹²⁸ K tomuto kroku však nebylo přistoupeno.

Při výpočtu se vychází z čistého příjmu povinného rodiče bez dalších odpočtů, nezohledňují se tedy např. náklady na domácnost nebo splátky úvěrů a hypoték.¹²⁹

¹²² Tamtéž.

¹²³ HROMADA, Miroslav. Jaký je rakouský model určování výživného, jimž se chceme inspirovat?. *Právní rozhledy*, 2010, roč. 18, č. 9, s. 334 – 335.

¹²⁴ SCHÖN, Monika. Střídává výchova a vyživovací povinnost. *Právo a rodina*, 2011, roč. 13, č. 9, s. 16.

¹²⁵ ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Řízení ve věcech rodinněprávních v České republice, Slovenské republice a Německu a jejich aktuální problémy*. Praha: Leges, 2010. s. 175 – 176.

¹²⁶ MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti* [online]. Justice.cz, nedatováno [cit. 24. srpna 2016]. Dostupné na <<http://portal.justice.cz/Justice2/ms/ms.aspx?o=23&j=33&k=5453&d=315516>>.

¹²⁷ ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Řízení ve věcech rodinněprávních v České republice, Slovenské republice a Německu a jejich aktuální problémy*. Praha: Leges, 2010. s. 177.

¹²⁸ MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Metodický materiál pro sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na děti – verze pro připomínkové řízení* [online]. Jacz.cz, nedatováno [cit. dne 23. srpna 2016]. Dostupné na <http://www.jacz.cz/images/stories/Vyzivne/vyzivne_metodika.pdf>.

¹²⁹ KOVÁŘOVÁ, Daniela. *Rodina a výživné: Vyživovací povinnost rodičů, dětí a dalších příbuzných*. 1. vydání. Příbram: Leges, 2011, s. 41.

Tabulka by měla být použitelná zejména v běžných případech, kterými se rozumí případy povinných osob s maximálně třemi vyživovacími povinnostmi, kdy v daném případě nejsou známy výjimečně vysoké potřeby dítěte nebo povinný nedosahuje neobvykle vysokého příjmu.¹³⁰ Samozřejmě nejužitečnější je pro stanovení vyživovací povinnosti na jedno dítě, kdy při existenci 2 a více vyživovacích povinností, by měl soud vycházet pro každé dítě ze spodní hranice konkrétního procentuálního rozpětí a dále pak přizpůsobit výše výživného individuálnímu případu.¹³¹

Metodický pokyn vydaný MS ČR vypadá následovně:¹³²

Kategorie	Věk dítěte	Procentuální rozmezí
1.	0 – 5 let	11 – 15 %
2.	6 – 9 let	13 – 17 %
3.	10 – 14 let	15 – 19 %
4.	15 – 17 let	16 – 22 %
5.	18 a více let	19 – 25 %

Co se týká určitého zhodnocení, došlo k němu na semináři Výživné v praxi aneb šest měsíců s tabulkami pořádaném Justiční akademií a Českou advokátní komorou na 15. listopadu 2010.¹³³ Výsledkem bylo převážně kladné hodnocení tabulky jako pomocného prostředku při rozhodování.¹³⁴ Bohužel se mi nepodařilo najít informace o nějakém rozsáhlejší zhodnocení užití tabulky v praxi.

Tabulka je využívána například orgány OSPOD v Šumperku, Mohelnici nebo Olomouci. Dále je také využívána jako podpůrný materiál například Okresním soudem v Šumperku nebo Olomouci.¹³⁵ K závaznosti tabulky se několikrát vyjadřovat i ÚS a to směrem k jejich nezávaznosti.¹³⁶

¹³⁰ MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ČR. *Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti* [online]. Justice.cz, nedatováno [cit. 24. srpna 2016]. Dostupné na <<http://portal.justice.cz/Justice2/ms/ms.aspx?o=23&j=33&k=5453&d=315516>>.

¹³¹ Tamtéž.

¹³² MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ČR. *Doporučující tabulka pro stanovení výše výživného* [online]. justice.cz, nedatováno [cit. 25. srpna 2016]. Dostupné na <<http://portal.justice.cz/Justice2/ms/ms.aspx?o=23&j=33&k=5453&d=315516>>.

¹³³ ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA. *Výživné v praxi aneb šest měsíců s tabulkami* [online]. cak.cz, nedatováno [cit. 26. srpna 2016]. Dostupné na <http://www.cak.cz/assets/pozvanka_2.pdf>.

¹³⁴ JUSTIČNÍ AKADEMIE. *Vyhodnocení akce Výživné v praxi aneb šest měsíců s tabulkami* [online]. jacz.cz, nedatováno [cit. 26. srpna 2016]. Dostupné na <http://www.jacz.cz/images/stories/Vyzivne/Vyhodnoceni_vyzivne.pdf>.

¹³⁵ Tyto informace jsem získala z pohovorů a písemné korespondence s orgány OSPOD.

¹³⁶ Srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 24. ledna 2017, sp. zn. II. ÚS 3912/16, bod 13 nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 15. listopadu 2016, sp. zn. II. ÚS 2778/16, bod 11.

4.4 Výživné jako daňově zdanitelný výdaj

Ráda bych zde poukázala na další možné řešení představené JUDr. Danielou Kovářovou v odborném článku pro Rodinné listy. Výživné koncipované jakožto daňově zdanitelná položka by se vypočítávalo pomocí základní sazby (15 – 25 % podle věku) spolu se zvyšování o 5 – 25 % z této základní sazby opět v závislosti na věku dítěte, kdy jako rozhodný příjem by byl brán hrubý příjem za předchozí kalendářní rok.¹³⁷ V případě povinných rodičů s více dětmi by docházelo k vynásobení základní sazby koeficienty (1,1 u dvou dětí, 1,3 u tří dětí apod.), kdy následná částka bude rozdělena podle poměru věku dětí. Jednalo by se o model bez zohledňování zdravotního stavu a mimoškolních a jiných aktivit oprávněného dítěte. Model by vypadal takto:¹³⁸

Věk dítěte (roky)	Podíl z příjmu	Výživné na 1 dítě z příjmu 21.285,- Kč	Výživné na 2 děti z příjmu 21.285,- Kč	Výživné na 3 děti z příjmu 21.285,- Kč
0 – 1	15 %	3.207,- Kč	4.169,- Kč	4.810,- Kč
1 – 2	15 % + 5 % z takto vypočítané částky	3.368,- Kč	4.378,- Kč	5.052,- Kč
2 – 3	15 % + 10 % z takto vypočítané částky	3.528,- Kč	4.586,- Kč	5.292,- Kč
3 – 4	15 % + 15 % z takto vypočítané částky	3.688,- Kč	4.794,- Kč	5.532,- Kč
4 – 5	15 % + 20 % z takto vypočítané částky	3.848,- Kč	5.002,- Kč	5.772,- Kč
5 – 6	15 % + 25 % z takto vypočítané částky	4.009,- Kč	5.212,- Kč	6.014,- Kč
6 – 8	20 %	4.257,- Kč	5.534,- Kč	6.386,- Kč
8 – 10	20 % + 5 % z takto vypočítané částky	4.470,- Kč	5.811,- Kč	6.705,- Kč
10 – 12	20 % + 10 % z takto vypočítané částky	4.704,- Kč	6.115,- Kč	7.056,- Kč
12 – 14	20 % + 15 % z takto vypočítané částky	4.896,- Kč	6.364,- Kč	7.344,- Kč

¹³⁷ KOVÁŘOVÁ, Daniela. Výživné jako tabulka či daň. *Rodinné listy: měsíčník pro právo, politiku, ekonomiku a kulturu*, 2015, roč. 4, č. 5, s. 3 - 4.

¹³⁸ Tamtéž.

14 – 16	20 % + 20 % z takto vypočítané částky	5.108,- Kč	6.640,- Kč	7.662,- Kč
16 – 18	20 % + 25 % z takto vypočítané částky	5.321,- Kč	6.927,- Kč	7.982,- Kč
18 - 26	25 %	5.346,- Kč	6.950,- Kč	8.019,- Kč

5 Zahraniční právní úpravy

5.1 Slovenská právní úprava

5.1.1 Obecně o právní úpravě

Vzhledem k dlouholeté společné historii, byl na území Slovenské republiky účinný zákon č. 94/1963 Zb., o rodině, stejný zákon, který platil po rozpadu Československa i na území České republiky po poměrně dlouhou dobu.¹³⁹ Postupně došlo k celé řadě novelizací zajišťujících soulad s tehdejšími změnami ve společnosti, kdy nakonec došlo k jeho nahrazení k 31. 3. 2005 zákonem č. 36/2005 Z. z., o rodině a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SZOR“).¹⁴⁰ Vyživovací povinnost rodičů k dětem je nyní upravena přesněji v § 62 - § 65 SZOR a dále pak ve společných ustanoveních § 75 - § 81 SZOR a je na rozdíl od české právní úpravy součástí rodičovské zodpovědnosti.¹⁴¹

Předpoklady pro stanovení výživného jsou: neschopnost oprávněného dítěte samostatně se živit¹⁴²; schopnosti, možnosti a majetkové poměry rodičů¹⁴³; odůvodněné potřeby oprávněného dítěte¹⁴⁴; právo dítěte sdílet stejnou životní úroveň¹⁴⁵; neexistence rozporu s dobrými mravy (s výjimkou u nezletilého dítěte)¹⁴⁶.

Jak je vidět, kritéria pro určení výživného jsou formulována velice podobně jako v případě české právní úpravy. Ráda bych se podívala na pár aspektů:

a) Neschopnost dítěte samostatně se živit

Ani na Slovensku vyživovací povinnosti rodičů nemá časové ohraničení a trvá, dokud není oprávněné dítě schopno samostatně se živit, bez ohledu na dosažení věku plnoletosti.¹⁴⁷ Při posuzování dané otázky je nutné zohlednit, zda s ohledem na konkrétní okolnosti má dítě skutečnou možnost se samostatně živit, v případech, kdy například dítě již ukončilo povinnou školní docházku a v dané chvíli nepokračuje ve studiu.¹⁴⁸ Ani ojedinělý příjem dítěte neovlivňuje zpravidla vyživovací povinnost rodičů.¹⁴⁹

---

¹³⁹ RICHTEROVÁ, Natália. Vyživovacia povinnosť. In SEHNÁLEK, David; VALDHANS, Jiří; DÁVID, Radovan; KYNCL, Libor (ed). *Dny práva – 2009 – Days of law: the Conference Proceedings*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2009, s. 2322–2330. Dostupné na <https://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2009/files/prispevky/sblizovani/Richterova_Natalia__1131_.pdf>.

¹⁴⁰ Tamtéž.

¹⁴¹ § 62 – § 66, § 75 – § 81 ve spojení s § 28 odst. 1 písm. a) SZOR.

¹⁴² § 62 odst. 1 SZOR.

¹⁴³ § 62 odst. 2, § 75 odst. 1 SZOR.

¹⁴⁴ § 75 odst. 1 SZOR.

¹⁴⁵ § 62 odst. 2 (věta druhá) SZOR.

¹⁴⁶ § 75 odst. 2 SZOR.

¹⁴⁷ rozsudek Krajského soudu v Žilině ze 4. februára 2008, sp. zn. 9CoP/58/2007.

¹⁴⁸ rozsudek Najvyššieho soudu SSR z 23. mája 2001, sp. zn. 1 Tz 7/2001.

¹⁴⁹ rozhodnutie Mestského soudu v Prahe z 10. januára 1968, sp. zn. 6 Co 676/67, R 76/1968.

b) Rodiče plní vyživovací povinnost podle svých schopností, možností a majetkových poměrů

Při určení výše výživného jsou rozhodující reálné příjmové schopnosti a možnosti každého z rodičů, které jsou dány subjektivně (např. fyzická zdatnost nebo vzdělání), ale i objektivními okolnostmi, jako existencí pracovních příležitostí, přiměřeným právě subjektivním vlastnostem.¹⁵⁰

Slovenská právní úprava také zakotvuje povinnost rodiče prokázat své příjmy z jiné než závislé činnosti podléhající dani z příjmů (například příjmy z pronájmu, z podnikání, z kapitálového majetku¹⁵¹) a předložit doklady ke zhodnocení majetkových poměrů¹⁵², při nesplnění bude brát soud jako jeho průměrný měsíční příjem 20 ti násobek životního minima.¹⁵³

Zkoumání poměrů není jen mechanickou záležitostí, ale soudy se mohou odchýlit od rodiči prokazaných skutečností.¹⁵⁴ Právě toto odchýlení umožňuje pravomoc soudů zkoumat výdaje rodiče s příjmy z jiné než závislé činnosti, a případně je nebrat v úvahu, pokud by je nebylo třeba vynaložit nebo ne takovém rozsahu, a vychází z příjmu bez těchto výdajů.¹⁵⁵

Při určení výše je pro soud irrelevantní, že povinný rodič plánuje zlepšit majetkové poměry oprávněného dítěte například převedením bytu na druhého rodiče a jejich společné dítě, a to právě s ohledem na spotřební charakter výživného.¹⁵⁶

Snížení příjmu způsobené okamžitým skončením pracovního poměru z důvodu hrubého porušení povinností zaměstnance nemůže být ani zde soudy bráno jakožto změna poměrů, a soud je bude posuzovat dle § 75 odst. 1 věta druhá SZOR – vzdání se příjmu bez důležitého důvodu.¹⁵⁷

c) Odůvodněné potřeby oprávněného dítěte

Výživné jako takové má spotřební charakter a slouží k uspokojování základních potřeb, k zabezpečení všech nutných potřeb pro všestranný tělesný a duševní vývoj, ale taktéž pro přípravu na budoucí uplatnění ve společnosti a v životě.¹⁵⁸ Dané potřeby se samozřejmě liší podle okolností individuálních případů, avšak je samozřejmé, že spolu s věkem dítěte rostou i jeho potřeby, a to taktéž v souvislosti se zdravotním stavem dítěte.¹⁵⁹

---

¹⁵⁰ rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR z 30. septembra 1968, sp. zn. 1 Cz 27/68, R 5/1969.

¹⁵¹ § 3 odst. 1 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

¹⁵² § 63 odst. 1 SZOR.

¹⁵³ § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime. V súčasnosti se jedná o částku 198,09 eur měsíčně.

¹⁵⁴ uznesenie Ústavného súdu SR z 3. februára 2010, sp. zn. I. ÚS 36/2010-22.

¹⁵⁵ § 63 odst. 2 SZOR.

¹⁵⁶ rozsudok Krajského súdu v Žiliné z 31. júla 2009, sp. zn. 9CoP/50/2009.

¹⁵⁷ rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. februára 2009, sp. zn. 14 CoP/6/2009.

¹⁵⁸ HORVÁTH, Edmund. *Judikatura vo veciach rodinnoprávnych vzťahov*. Bratislava: Iura Edition, 2012, s. 241.

¹⁵⁹ uznesenie Krajského súdu v Žiliné z 18. júla 2008, sp. zn. 9CoP/36/2008.

Odůvodněné potřeby jsou také závislé na reálných schopnostech a možnostech rodičů, a v případě, kdy jsou velice široké, jsou odůvodnitelné i další potřeby dítěte, které jsou prospěšné pro všestranný vývoj. Tento závěr je také v souladu s úměrností životní úrovně dítěte a jeho rodičů.¹⁶⁰ Za odůvodněné potřeby je zde také považována i tvorba úspor, pokud to majetkové poměry rodičů umožňují.¹⁶¹

Právní úprava obsahuje také přímo výslovné ustanovení, kdy v případě střídavé výchovy rodičů, soud vezme v úvahu délku pobytu u každého z rodičů, nebo dokonce může rozhodnout o nestanovení výživného.¹⁶²

5.1.2 Minimální výživné

Slovensko se vydalo cestou zakotvení institutu tzv. minimálního výživného. Bez ohledu na rozhodný příjem, je povinností každého rodiče platit na dítě minimální výživné v rozsahu 30 % ze sumy životního minima.¹⁶³ V současnosti se jedná o 30 % z částky 90,42 € měsíčně¹⁶⁴, což je v přepočtu okolo 750,- Kč. Výše životního minima bývá upravována vždy k 1. červenci kalendářního roku, vyjma stanovených situací,¹⁶⁵ a to opatřením Ministerstva práce, sociálních věcí a rodiny Slovenskej republiky¹⁶⁶. Cílem byla změna myšlení povinných rodičů a jejich donucení k placení výživné bez ohledu na jejich schopnosti, možnosti a majetkové poměry.¹⁶⁷

Minimální výživné nemá vliv na hodnocení zákonných kritérií, které musí být zhodnoceny v každém individuálním případě, ale pokud by soud při svém rozhodování takto došel k výživnému nižšímu, než je stanovené minimum, musí soud aplikovat právě minimální výživné.¹⁶⁸

Problém se stanovováním výživného v závislosti na výši životního minima byl vyřešen později novelou zákona č. 99/1963 Zb., občianský súdny poriadok, kdy rozsudek na plnění v penězích může být vyjádřen i jinak, pokud je to nezaměnitelným způsobem, zejména s odkazem na přesný způsob výpočtu¹⁶⁹. Pokud je tedy petit rozhodnutí koncipován tímto

---

¹⁶⁰ rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR z 3. decembra 1965, sp. zn. 5 Cz 112/65, R 14/1966.

¹⁶¹ § 63 odst. 3 SZOR.

¹⁶² § 62 odst. 6 SZOR.

¹⁶³ § 62 odst. 3 SZOR.

¹⁶⁴ čl. I., § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime.

¹⁶⁵ čl. I., § 5 odst. 1 + dost. 6 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime.

¹⁶⁶ čl. I., § 5 odst. 7 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime.

¹⁶⁷ ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Řízení ve věcech rodinněprávních v České republice, Slovenské republice a Německu a jejich aktuální problémy*. Praha: Leges, 2010. s. 241.

¹⁶⁸ ŠÍNOVÁ, Renáta, ŠMÍD, Ondřej, JURÁŠ, Marek. *Aktuální problémy rodinněprávní regulace: rodičovství, výchova a výživa nezletilého*. Praha: Leges, 2013. s. 225.

¹⁶⁹ § 155 odst. 3 zákona č. 99/1963 Zb., občianský súdny poriadok.

způsobem, a poté dojde k změně výše životního minima, jsou povinni zavázání platit výživné ve výši 30 % aktuální sumy, bez nutnosti žádat soud o změnu rozhodnutí.¹⁷⁰

5.2 Právní úprava ve Velké Británii

5.2.1 Obecně o právní úpravě

Jako druhou právní úpravu ke komparaci jsem si vybrala Velkou Británii. Právní řád ve Velké Británii je poměrně odlišný od právních řádů kontinentální Evropy, zejména s ohledem na význam a závaznost soudních rozhodnutí, a přesto se Velká Británie vydala již během devadesátých let minulého století směrem k stanovení určité závazné kalkulace výživného pro děti zakotvené do Child Support Act 1991.¹⁷¹ Cílem tehdejší úpravy bylo zavedení určité jistoty a předvídatelnosti, vidina levnějšího a efektivnějšího vymáhání vyživovací povinnosti rodičů se snahou také eliminovat konflikty mezi rodiči.¹⁷² Již od počátku byla svěřena tato pravomoc do rukou vládní agentury tzv. Child Support Agency,¹⁷³ která měla být nahrazena Child Maintenance and Enforcement Commission¹⁷⁴, ale v současnosti její funkce zastává Child Maintenance Service (dále jen „CMS“) a během roku 2017 Child Support Agency plně ukončí svou činnost.¹⁷⁵

Současná právní úprava je tedy obsažena převážně v Child Support Act 1991 (dále jen „CSA 1991“), který byl masivně novelizován díky Child Maintenance and Other Payments Act 2008, a dále v Child Act 1989 a Child Support Maintenance Calculation Regulation SI 2012/2677. Obecná povinnost rodičů vyživovat své děti je zakotvena hned v sekci 1 CSA 1991¹⁷⁶, kdy pak jednotlivé kalkulace výživného nalezneme v dodatku 1 CSA 1991¹⁷⁷.

Rodiče mohou uzavřít vlastní soukromou dohodu o výživném bez jakékoliv asistence CMS.¹⁷⁸ Jedním z hlavních cílů CMS je především vést rodiče k uzavření dohody, pokud dohoda není uzavřena nebo nemůže být uzavřena, je možné žádat CMS o kalkulaci výživného.¹⁷⁹ Uzavření dohody však nebrání v možnosti obrátit se na CMS a pozdější kalkulace nahradí

---

¹⁷⁰ ŠÍNOVÁ, Renáta, ŠMÍD, Ondřej, JURÁŠ, Marek. *Aktuální problémy rodinněprávní regulace: rodičovství, výchova a výživa nezletilého*. Praha: Leges, 2013. s. 227 – 228.

¹⁷¹ STANDLEY, Kate. *Family law*. 7th edition. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2010, s. 323.

¹⁷² Tamtéž.

¹⁷³ HERRING, Jonathan. *Family law*. 7th edition. Boston: Pearson Education Limited, 2015, s. 205 – 206.

¹⁷⁴ Zrušena na základě The Public Bodies (Child Maintenance and Enforcement Commission: Abolition and Transfer of Functions) Order 2012.

¹⁷⁵ GOVERNMENT DIGITAL SERVICE. *Child Support Agency (CSA) arrangements are ending* [online]. gov.uk, 23. září 2016 [cit. 25. ledna 2017]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/csa-changes>>.

¹⁷⁶ Section 1 paragraph 1 CSA 1991.

¹⁷⁷ Schedule 1 CSA 1991.

¹⁷⁸ STANDLEY, Kate. *Family law*. 7th edition. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2010, s. 321.

¹⁷⁹ GOVERNMENT DIGITAL SERVICE. *Use the Child Maintenance Service or Child Support Agency (CSA) – overview* [online]. gov.uk, 5. ledna 2017 [cit. 26. ledna 2017]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/child-maintenance/overview>>.

uzavřenou dohodu.¹⁸⁰ Ještě před podáním žádosti k CMS rodič musí kontaktovat Child Maintenance Options.¹⁸¹ Mezi činnosti CMS patří dále zejména kalkulace výživného, pomoc při nalezení neplaticího rodiče, zprostředkování plateb od povinného rodiče k rodiči s dítětem v péči, ale také učinění opatření při neplacení výživného a jiné činnosti.¹⁸² Postupně byly zavedeny poplatky, a to za žádost (£20), za vymáhání a také za zprostředkování plateb.¹⁸³ Velice zajímavé jsou možnosti CMS v případě neplacení výživného – dlužné výživné může být získáno nařízením srážek z výdělku či sociálních dávek nebo z bankovního účtu (k čemuž není třeba jiného svolení) či zahájením soudního řízení, kdy je činí z vlastní iniciativy (u zprostředkovaných plateb) nebo na žádost oprávněného rodiče.¹⁸⁴

Je důležité si vymezit tři základní pojmy – způsobilé dítě, osoba pečující o dítě a povinný rodič.¹⁸⁵ Způsobilým dítětem je dítě, které nedosáhlo věku 16ti let nebo věku 20ti let, které se účastní určitého prezenčního studia či určitých výukových projektů (nepatří sem např. studium za účelem získání akademického titulu) a současně jeden nebo oba rodiče jsou tzv. povinnými rodiči.¹⁸⁶ Osoba pečující o dítě je ten, s kým dítě žije, každodenně se o něj stará a není z této kategorie vyloučen (například obecní orgány či pěstouni).¹⁸⁷ Povinným rodičem, je ten rodič (matka či otec), který nežije ve společné domácnosti s daným dítětem a zároveň dané dítě žije s osobou, která o něj pečuje.¹⁸⁸

Jak již bylo výše uvedeno, primární pravomoc má CMS, proto roli soudů při stanovování výživného je nutno rozdělit na dvě skupiny případů v závislosti na tom, zda má či nemá CMS pravomoc. Pokud je založena pravomoc CMS, tak soudy mohou rozhodovat o stanovení výživného formou pravidelných plateb například v případech nadlimitního výživného (při příjmu povinného rodiče nad £3000 ve vztahu k přesahujícímu příjmu)¹⁸⁹, k uspokojení určitých školních výdajů¹⁹⁰ nebo výdajů spojených s postižením dítěte¹⁹¹, ale také při schvalování písemné dohody

---

¹⁸⁰ Section 10, paragraph 2 CSA 1991.

¹⁸¹ CHILD MAINTENANCE OPTIONS. *What is child maintenance?* [online]. cmoptions.org, [cit. 26. ledna 2017]. Dostupné na <<http://www.cmoptions.org/en/maintenance/index.asp>>.

¹⁸² GOVERNMENT DIGITAL SERVICE. *Use the Child Maintenance Service or Child Support Agency (CSA) – overview* [online]. gov.uk, 5. ledna 2017 [cit. 26. ledna 2017]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/child-maintenance/overview>>.

¹⁸³ Tamtéž.

¹⁸⁴ GOVERNMENT DIGITAL SERVICE. *Use the Child Maintenance Service or Child Support Agency (CSA) – non-payment* [online]. gov.uk, 25. ledna 2017 [cit. 26. ledna 2017]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/child-maintenance/nonpayment-what-happens>>.

¹⁸⁵ HARRIS-SHORT, Sonia, MILES, Joanna, GEORGE, Rob. *Family law - text, cases and materials*. 3rd edition. Oxford: Oxford University Press, 2015, s. 377.

¹⁸⁶ Section 55, paragraph 1+ section 3 paragraph 1 CSA 1991.

¹⁸⁷ Section 3 paragraph 3 a 4 CSA 1991.

¹⁸⁸ Section 3 paragraph 2 CSA 1991.

¹⁸⁹ Section 8 paragraph 6 CSA 1991.

¹⁹⁰ Section 8 paragraph 7 CSA 1991.

¹⁹¹ Section 8 paragraph 8 CSA 1991 spolu s definicí postižení pro účely dané sekce v paragraph 9.

rodičů o výživném¹⁹². Další skupinou jsou případy, kdy pravomoc je výlučně v rukou soudů (aplikující související ustanovení Child Act 1989¹⁹³) a to například: pokud v daném případě dítě nelze považovat za způsobilé dítě, či ani jeden z účastníků nemá trvalé bydliště ve Velké Británii¹⁹⁴, případně je žádáno výživné od osoby, která o dítě pečuje¹⁹⁵. Soudy při svém rozhodování musí vzít v úvahu následující faktory: příjem, pracovní schopnosti, jmění a finanční potřeby obou stran sporu, ale také daného dítěte (nejenom k danému okamžiku, ale s ohledem na blízkou budoucnost), psychické či fyzické postižení dítěte a také způsob, jakým dítě je či by mělo býti vychováváno či vzděláváno.¹⁹⁶

5.2.2 Průběh kalkulace

Poté co rodiče nejsou schopni z jakýchkoliv důvodů se dohodnout na placení výživného, lze požádat o závaznou kalkulaci CMS.¹⁹⁷ Současná kalkulace vyžaduje pouze informace o hrubém příjmu povinného rodiče a počtu způsobilých dětí.¹⁹⁸ Celý proces je možné rozdělit do následujících kroků:

a) Zjištění příjmů

Dle manuálu vydaného samotnou CMS, zjistí CMS příjem povinného rodiče za poslední daňový rok skrze daňové úřady.¹⁹⁹ Tato zjištěná částka však nemusí odpovídat současné situaci, a pokud došlo ke změně o nejméně 25 % vyšší či nižší, bude po prokázání pravdivosti tohoto tvrzení dále počítáno s aktuální danou částkou. Dále také dochází ke zjišťování, zda povinný rodič pobírá určité státní dávky.²⁰⁰ V případě, že příjmy povinného rodiče nejdou zjistit skrze daňové úřady, CMS vyzve rodiče k doložení příjmů a pokud je nedoloží, tak CMS určí výši jeho příjmů buď skrze užití dřívější informace nebo užitím poznatků ze statistik nebo „kontumačním“ rozhodnutím o výživném, kdy v případě placení na jedno dítě se za týdenní hrubý příjem považují částka £39, v případě dvou dětí £51 a u tří a více dětí £64, a to bude platit do doby, než povinný rodič své příjmy řádně doloží. Zajímavostí je, že nedoložení příjmu CMS je trestným činem, za nějž může být uložen peněžitý trest až do výše £1.000.²⁰¹

---

¹⁹² Section 8 paragraph 5 CSA 1991.

¹⁹³ Schedule 1 Child Act 1989.

¹⁹⁴ Section 44 CSA 1991.

¹⁹⁵ Section 8 paragraph 10 CSA 1991.

¹⁹⁶ Schedule 1 paragraph 4 Child Act 1989.

¹⁹⁷ Section 4 CSA 1991.

¹⁹⁸ HARRIS-SHORT, Sonia, MILES, Joanna, GEORGE, Rob. *Family law - text, cases and materials*. 3rd edition. Oxford: Oxford University Press, 2015. s. 380.

¹⁹⁹ CHILD MAINTENANCE SERVICE. *How we work out payments: leaflet* [online]. Gov.uk, 30. června 2014 [cit. 30. ledna 2017]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/government/publications/how-we-work-out-child-maintenance>>. s. 7.

²⁰⁰ Tamtéž, s. 8 - 9.

²⁰¹ Tamtéž, s. 10 - 11.

Příjem osoby starající se o dítě či nových partnerů kterékoliv ze stran je irrelevantní.²⁰²

b) Záležitosti ovlivňující příjem

Existuje několik faktorů, které musí být zohledněny, jako např. platby do penzijního spoření, a je také možné zažádat o zohlednění určitých nákladů a výdajů povinného rodiče (tzv. speciální výdaje), stejně tak jako jeho dalších příjmů (tzv. doplňkový příjem).²⁰³ Následně dochází k vypočítání týdenního hrubého příjmu, a to vydělením ročního hrubého příjmu 365 a následné vynásobením 7.²⁰⁴ Poté může dojít ještě ke snížení v závislosti na počtu dalších dětí, na které povinný rodič či jeho partner pobírají státní dávky. To je ale možné pouze, pokud příjem činí £200 a více, pak týdenní hrubý příjem se snižuje o 11 % v případě jednoho dítěte, o 14 % u dvou dětí a o 16 % v případě tří a více dětí. Pokud příjem spadá mezi £100 - £200 týdně, ke snížení dochází až při stanovení definitivní týdenní částky výživného.²⁰⁵

c) Uplatnění vyživovacích úrovní

Nyní dochází k určení vyživovací úrovně, do které příjem povinného rodiče zapadá (NIL, FLAT, REDUCED, BASIC, BASIC PLUS), poté se zjistí počet dětí, na které má povinný rodič platit výživné, to totiž ovlivňuje, jaké procento z příjmu má být vypláceno. Stanovené úrovně jsou následující:²⁰⁶

RATES (úrovně)	Týdenní hrubý příjem povinného rodiče
NIL	Méně než £ 7
FLAT	£ 7 - £ 100 (nebo příjemce státních dávek)
REDUCED	Více než £ 100.01 – £ 199.99
BASIC	£ 200 - £ 800
BASIC PLUS	£ 800.01 - £ 3,000

²⁰² HARRIS-SHORT, Sonia, MILES, Joanna, GEORGE, Rob. *Family law - text, cases and materials*. 3rd edition. Oxford: Oxford University Press, 2015. s. 380.

²⁰³ CHILD MAINTENANCE SERVICE. *How we work out payments: leaflet* [online]. Gov.uk, 30. června 2014 [cit. 30. ledna 2017]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/government/publications/how-we-work-out-child-maintenance>>. s. 12 – 13.

²⁰⁴ Tamtéž, s. 13.

²⁰⁵ HARRIS-SHORT, Sonia, MILES, Joanna, GEORGE, Rob. *Family law - text, cases and materials*. 3rd edition. Oxford: Oxford University Press, 2015. s. 380.

²⁰⁶ CHILD MAINTENANCE SERVICE. *How we work out payments: leaflet* [online]. Gov.uk, 30. června 2014 [cit. 30. ledna 2017]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/government/publications/how-we-work-out-child-maintenance>>. s. 15.

NIL RATE

Povinný rodič nacházející se v tzv. NIL RATE, nebude platit žádné výživné, kdy sem spadají případy hrubého týdenního příjmu nedosahujícího £7 týdně, povinný rodič je ve vězení nebo je to osoba pod 16 let a také další případy.²⁰⁷

FLAT RATE

Tzv. FLAT RATE se uplatní v případech, kdy zjištěný příjem je od £100 do £200, dále pokud povinný rodič či jejich partner jsou příjemci státních dávek – například vdovský / vdovecký důchod, příspěvky v mateřství, příspěvek v případě invalidity nebo státní důchod.²⁰⁸

Pro Reduced, Basic a Basic Plus rate jsou tabulky následující:²⁰⁹

REDUCED RATE

Počet dětí vyžadující výživné	Pevně stanovená částka (pro prvních £100 týdenního hrubého příjmu)	Procento aplikované na zbývající týdenní hrubý příjem (do £200)
1	£ 7	17 %
2	£ 7	25 %
3 a více	£ 7	31 %

BASIC RATE

Počet dětí vyžadující výživné	Procento z týdenního hrubého příjmu
1	12 %
2	16 %
3 a více	19 %

²⁰⁷ HARRIS-SHORT, Sonia, MILES, Joanna, GEORGE, Rob. *Family law - text, cases and materials*. 3rd edition. Oxford: Oxford University Press, 2015. s. 382.

²⁰⁸ CHILD MAINTENANCE SERVICE. *How we work out payments: leaflet* [online]. Gov.uk, 30. června 2014 [cit. 30. ledna 2017]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/government/publications/how-we-work-out-child-maintenance>>. s. 23 – 24.

²⁰⁹ Tamtéž, s. 18 – 21.

BASIC PLUS RATE

Počet dětí vyžadující výživné	Procento aplikované pro prvních £800 týdenního hrubého příjmu	Procento aplikované na týdenní hrubý příjem v částce přesahující £800 do £3,000
1	12 %	9 %
2	16 %	12 %
3 a více	19 %	15 %

Snížení při existenci jiných dětí se sociálními dávkami²¹⁰

Pro Basic a Basic Plus

Počet dětí	Procento
1 dítě	11 %
2 děti	14 %
3 a více dětí	16 %

Pro Reduced

Počet dětí, pro které platí/ má platit povinný rodič výživné	Počet ostatních dětí, které povinný rodič vyživuje	Pevně stanovená částka (pro prvních £ 100 týdenního hrubého příjmu)	Procento aplikované na zbývající týdenní hrubý příjem (do £ 200)
1	1	£ 7	14,1 %
1	2	£ 7	13,2 %
1	3 a více	£ 7	12,4 %
2	1	£ 7	21,2 %
2	2	£ 7	19,9 %
2	3 a více	£ 7	18,9 %
3 a více	1	£ 7	26,4 %

²¹⁰ CHILD MAINTENANCE SERVICE. *How we work out payments: leaflet* [online]. Gov.uk, 30. června 2014 [cit. 30. ledna 2017]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/government/publications/how-we-work-out-child-maintenance>>, s. 22.

3 a více	2	£ 7	24,9 %
3 a více	3 a více	£ 7	23,8 %

d) Stanovení týdenní částky výživného

Jakmile jsou známy všechny informace a všechny kroky jsou splněny, dojde k přesné kalkulaci.

Chtěla bych upozornit na to, že původní verze řešení vyživovací povinnosti počítala se snížením státních sociálních dávek 1:1 o výživné placené povinným rodičem.²¹¹ Nyní stát poskytuje určitou základní dávku rodiči starajícímu se o dítě a placené výživné nyní doplňuje rodinný rozpočet.²¹²

e) Úprava v případě sdílené péče

V případě, kdy není možné určit, který z rodičů poskytuje danému dítěti méně každodenní péče než druhý rodič, je možné po pečlivém zvážení všech okolností, výživné nestanovit ani jednomu. Většinou však dochází ke stanovení výživného osobě primárně se starající o dítě s tím, že dojde ke snížení v závislosti na počtu nocí (nejméně 52 v roce), které dítě tráví u povinného rodiče.²¹³

Snížení při střídavé/společné péči pro úrovně - Reduced, Basic, Basic Plus:

Jestliže oprávněné dítě zůstává s povinným rodičem po určitý počet nocí v roce, dochází ke snížení výživného, a to tímto způsobem: v případě 52 – 103 nocí snížení o 1/7, 104 – 155 nocí o 2/7, 156 – 174 nocí o 3/7, a pokud se jedná o více než 174 nocí o 1/2 plus další snížení o £ 7 týdně.²¹⁴

5.2.3 Statistiky

Ze statistik za období srpen 2013 – listopad 2016 vyplývá:

- počet případů spadající pod nové schéma opět vzrostl oproti srpnu 2016 až o 19 % (cca 10 % u nedoplatků a 9 % u nových žádostí);

²¹¹ HARRIS-SHORT, Sonia, MILES, Joanna, GEORGE, Rob. *Family law - text, cases and materials*. 3rd edition. Oxford: Oxford University Press, 2015, s. 371.

²¹² Tamtéž, s. 374.

²¹³ Tamtéž, s. 383.

²¹⁴ CHILD MAINTENANCE SERVICE. *How we work out payments: leaflet* [online]. Gov.uk, 30. června 2014 [cit. 30. ledna 2017]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/government/publications/how-we-work-out-child-maintenance>>, s. 27.

- procentuální rozmezí osob osvobozených od vstupních poplatků (£ 20) zůstává stabilně kolem 33 %, kdy většina osob bývá osvobozena z důvodu prožití domácího násilí (příkladně za listopad 2016 se jednalo o 3860 z 3880 žádostí²¹⁵),
- vzrůstající počet žádostí k CMS se projevil na i počtu dětí majících prospěch z výživného – vzrůst o 8 % v listopadu 2016 (okolo 303.300 dětí);
- navzdory zavedeným poplatkům 30 % osob starajících se o dítě využívá služby platby skrze CMS;
- výše dluhů na nezaplaceném výživném se stále pohybuje kolem 13 % ve srovnání s celkovým množstvím stanoveného výživného, čtvrtletně se procento zaplaceného splatného výživného pohybuje kolem 89 %;
- celkově za zkoumané čtvrtletí mělo být vybráno kolem £720 a pouze malá část nakonec nebyla vybrána (kolem £93).²¹⁶

---

²¹⁵ DEPARTMENT FOR WORK & PENSIONS. *Tables: Child Maintenance Service 2012 Scheme – Experimental Statistics: Aug 2013 – Nov 2016* [online]. gov.uk, 25. ledna 2017 [cit. 2. února 2017]. Dostupné na < <https://www.gov.uk/government/statistics/2012-statutory-child-maintenance-scheme-aug-2013-to-nov-2016-experimental>>.

²¹⁶ DEPARTMENT FOR WORK & PENSIONS. *Child Maintenance Service 2012 Scheme Experimental Statistics* [online]. gov.uk, 25. ledna 2017 [cit. 2. února 2017]. Dostupné na < https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/585260/2012-statutory-child-maintenance-scheme-aug-2013-nov-2017-experimental.pdf>. s. 5 - 9.

6 Vyživovací povinnost v praxi

6.1 Pohled orgánů sociálně právní ochrany dětí

V souvislosti s touto kapitolou jsem se obrátila se svými dotazy na orgány sociálně právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) v Olomouckém kraji. Byla jsem velice potěšena, že jsem zde našla ochotu zodpovědět mé otázky.

Jako jeden z častých a závažných problémů vidí hlavně obtížnost prokazování příjmu OSVČ, a s tím spojené mlžení ze strany těchto osob. Bohužel je to spíše pravidlem než výjimkou v daných řízeních. Možné řešení vidí v důkladnějším prokazováním ze strany soudů skrze audity či jiné kontroly, výsledky osob zainteresovaných a podobně. Nicméně by to ale vedlo spíše ke zpomalení řízení, což v těchto situacích není příliš v zájmu dětí.

Dalším problémem je stanovování adekvátního výživného u osob bez práce, evidovaných pouze na Úřadu práce. Mnoho z nich nemá žádné zdravotní omezení, které by jim bránilo v práci, a pokud již najdou zaměstnání, mají k práci velmi laxní přístup.

Zásadní problém vidí také v nereálných představách některých rodičů, zejména pak povinných rodičů k placení výživného. Často mají smyšlenou představu kolik dítě reálně stojí peněz, ani co je považováno za určitý standard nutný k rozvoji dítě, či co převážně slouží k rozvíjení dětí. Někteří rodiče mají také obavy o reálné využití těchto prostředků na potřeby dítěte, a nikoliv pro druhého rodiče. Případná osvěta v těchto ohledech by případně mohla předejít některým konfliktům mezi rodiči a motivovat je k dobrovolnému plnění výživného, třeba i nad rámec stanovené výše.

Většina pracovníků OSPODU hodnotila doporučující tabulky MS ČR převážně kladně, ačkoliv její využitelnost klesá s počtem vyživovacích povinností. Považují ji, podobně jako rodiče se kterými pracují, za určité vodítko pro stanovení částek, ve kterých by se výživné mělo pohybovat, ale také jako sjednocující prvek v jinak nepředvídatelné soudní praxi.

Komplexnějším problémem je také stanovování výživného při střídavé péči o dítě. V praxi často dochází k tomu, že se rodiče domluví na vzájemném neplacení výživného stanoveného soudem. Toto neplnění může ale později vést k řadě problému, jelikož zde stále bude rozhodnutí soudu, které je potencionálním exekučním titulem. Zajímavým se jeví řešení navržené Mgr. Monikou Schön v případech, kdy není totožný rozsah péče obou rodičů a také jsou rozdílné majetkové poměry. Navržené řešení spočívá v určení výživného oběma rodičům, kdy A ve vzorci značí výživné a D počet dní v roce, kdy se dítě nachází u povinného rodiče. Vzorec by vypadal takto: měsíční příspěvek na výživné = $A \times (365 - D) / 365$, následně by se dané částky od sebe

odečetly a výsledek by znamenal výši výživného placeného ze strany rodiče s vyššími majetkovými poměry.²¹⁷

Zajímavým se jeví také institut umožňující složení zálohy na výživné, jinak řečeno zálohování výživného, které bylo upraveno jak v ZOR (§ 97 odst. 2), tak i nadále je v OZ (§ 918), kdy soud může uložit složení určité částky jako zálohy na výživné splatné v budoucnu z důvodů zvláštního zřetele hodných. Jedná se o případy povinných rodičů s nahodilými příjmy či očekávaným ziskem finančních prostředků a je zde obava, že výživné v budoucnu nebude řádně placeno.²¹⁸ Toto je nutno odlišit o tzv. zálohování výživného či náhradního výživného poskytovaného ze strany státu, které je upraveno například na Slovensku. Na Slovensku existuje nárok na náhradní výživné jen za zákonem stanovených podmínek jako určitá výše průměrného měsíčního výdělku domácnosti, dítě stále povinno školní docházkou a další.²¹⁹ Nejedná se tedy o všeobecné řešení. O podobném řešení se diskutuje i v rámci České republiky.²²⁰

6.2 Statistiky v rámci České republiky

V rámci této podkapitoly bych chtěla prezentovat údaje z analýz ČSÚ, přesněji týkající se prvního rozhodnutí o výživě dítěte, a to za dobu od vydání doporučující tabulky, tedy rok 2011 a následující.²²¹ Bohužel v době odevzdání mé diplomové práce nebyly doposud zveřejněny za rok 2016, a proto nejsou součástí práce.

Rok 2011²²²

Věk dítěte	Povinnosti platit určena osobě povinné	Průměrná výše	Průměrný podíl v % z příjmu povinné osoby
0 – 5	MATKA / OTEC	900,- Kč / 2.171,- Kč	12,0 / 15,2
6 – 10	MATKA / OTEC	1.133,- Kč / 2.612,- Kč	11,8 / 14,4
11 – 14	MATKA / OTEC	1.346,- Kč / 2.863,- Kč	12,8 / 15,4
15 - 18	MATKA / OTEC	1.657,- Kč / 3.325,- Kč	15,6 / 17,2

²¹⁷ SCHÖN, Monika. Střídavá výchova a vyživovací povinnost. *Právo a rodina*, 2011, roč. 13, č. 9, s. 15.

²¹⁸ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. In HRUŠÁKOVÁ, Milana (ed). *Občanský zákoník II: Rodinné právo (§ 655-975): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1113 – 1114.

²¹⁹ § 80 SZOR ve spojení se zákonem č. 201/2008 Z. z., o náhradnom výživnom. V současnosti je poskytováno výši určené soudem, max. do 1,2 násobku životního minima pro nezaopatřené dítě, které činí 90,42 eur měsíčně.

²²⁰ Více např. FRANTÍKOVÁ, Zuzana. Pátý pokus zavedení zálohovaného výživného - Věcný záměr zákona o zálohovaném výživném (zveřejněný dne 10. 12. 2014). *REKODIFIKACE a PRAXE*, 2016, roč. IV, č. 3, s. 17 – 20.

²²¹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Průměrná výše určeného výživného* [online]. czso.cz, 31. prosince 2015 [cit. 26. února 2017]. Dostupné na < <https://www.czso.cz/documents/10180/20556865/300002156617.pdf/93bde9bd-d20e-470e-9401-3bfb9811afcd?version=1.0>>.

²²² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Rozhodování o výši výživného v roce 2011* [online]. czso.cz, 31. prosince 2012 [cit. 26. února 2017]. Dostupné na < <https://www.czso.cz/documents/10180/25385875/16772034+1413126616.pdf/7c616da4-3287-42f4-b389-8d9ed48de6c0?version=1.0>>.

Rok 2012²²³

Věk dítěte	Povinnosti platit určena osobě povinné	Průměrná výše	Průměrný podíl v % z příjmu povinné osoby
0 – 5	MATKA / OTEC	875,- Kč / 2.209,- Kč	11,64 / 15,41
6 – 10	MATKA / OTEC	1.166,- Kč / 2.710,- Kč	11,49 / 14,44
11 – 14	MATKA / OTEC	1.520,- Kč / 3.062,- Kč	13,28 / 15,43
15 - 18	MATKA / OTEC	1.663,- Kč / 3.357,- Kč	14,40 / 17,63

Rok 2013²²⁴

Věk dítěte	Povinnosti platit určena osobě povinné	Průměrná výše	Průměrný podíl v % z příjmu povinné osoby
0 – 5	MATKA / OTEC	914,- Kč / 2.212,- Kč	12,1 / 14,1
6 – 10	MATKA / OTEC	1.209,- Kč / 2.726,- Kč	12,2 / 17,7
11 – 14	MATKA / OTEC	1.567,- Kč / 3.147,- Kč	13,7 / 15,6
15 - 18	MATKA / OTEC	1.612,- Kč / 3.446,- Kč	13,5 / 29,4

Rok 2014²²⁵

Věk dítěte	Povinnosti platit určena osobě povinné	Průměrná výše	Průměrný podíl v % z příjmu povinné osoby
0 – 5	MATKA / OTEC	1.025,- Kč / 2.244,- Kč	12,5 / 23,9
6 – 10	MATKA / OTEC	1.307,- Kč / 2.815,- Kč	12,6 / 14,1
11 – 14	MATKA / OTEC	1.546,- Kč / 3.187,- Kč	13,5 / 42,1
15 - 18	MATKA / OTEC	1.699,- Kč / 3.513,- Kč	15,5 / 17,3

²²³ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Rozhodování o výši výživného v roce 2012* [online]. czso.cz, 31. prosince 2013 [cit. 26. února 2017]. Dostupné na < <https://www.czso.cz/documents/10180/25385875/16814406+1413136616.pdf/8dad88b3-553b-4e78-9b4f-8f0f21c606ee?version=1.0>>.

²²⁴ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Rozhodování o výši výživného v roce 2013* [online]. czso.cz, 31. prosince 2014 [cit. 26. února 2017]. Dostupné na < <https://www.czso.cz/documents/10180/25707202/3000026616.pdf/76d6cb44-06e3-411f-a525-4dc67f30f65a?version=1.1>>.

²²⁵ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Rozhodování o výši výživného v roce 2014* [online]. czso.cz, 31. prosince 2015 [cit. 26. února 2017]. Dostupné na < <https://www.czso.cz/documents/10180/20556865/300002156616.pdf/07112f8c-ea67-453d-a53d-f912833b7b98?version=1.0>>.

Rok 2015²²⁶

Věk dítěte	Povinnosti platit určena osobě povinné	Průměrná výše	Průměrný podíl v % z příjmu povinné osoby
0 – 5	MATKA / OTEC	946,- Kč / 2.270,- Kč	10,7 / 50,3
6 – 10	MATKA / OTEC	1.260,- Kč / 2.924,- Kč	10,6 / 14,2
11 – 14	MATKA / OTEC	1.548,- Kč / 3.340,- Kč	11,8 / 248,1
15 - 18	MATKA / OTEC	1.836,- Kč / 3.735,- Kč	14,0 / 25,2

---

²²⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Rozhodování o výši výživného v roce 2015* [online]. czso.cz, 29. prosince 2016 [cit. 26. února 2017]. Dostupné na <<https://www.czso.cz/documents/10180/32853391/300002166616.pdf/967b17b9-ef8a-4d48-9c0b-7728e691054e?version=1.1>>.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo objasnit způsob určení výše výživného v případech vyživovací povinnosti rodičů k dětem. Jak jsem se pokusila demonstrovat v kapitolách jedna až tři vymezením právního rámce této povinnosti spolu se zmíněnou judikaturou, je třeba nutně dojít k závěru, že se jedná o otázku poměrně složitou a komplexní. Zakotvení jednotlivých kritérií se sice může zdát na první pohled docela obecně formulované a zdánlivě jednoduše aplikovatelné, zdání však klame, a to i v tomto případě. Byť bychom si vybrali kterékoliv z kumulativně stanovených kritérií, můžeme najít související judikaturu vystihující komplexnost a individuálnost posuzování. Právě zmíněná individuálnost každého případu nepřidává na právní jistotě ať již odborné či laické veřejnosti, a ani možnosti sjednocování judikatury napříč Českou republikou. Je pravdou, že existence specializovaných senátů na úrovni krajských soudů²²⁷ a možnosti dovolání k Nejvyššímu soudu, by mohlo být prospěšné v této oblasti. Jejich roli totiž v tomto směru supluje ÚS, což není žádoucí stav v dnešní době.

Ve čtvrté kapitole jsem se zabývala metodami, které se týkají právě stanovení rozsahu výživného. Žádná z nich nebyla oficiálně zakotvena do právního řádu ať již jakoukoliv formou právního předpisu. Když se podíváme na modely vytvořené a používané soudy v praxi (jako Gerlichovo pravidlo nebo rakouská tabulka), či o doporučující ministerské tabulce, všechny jsou vedeny určitou snahou sjednocení, nastolení alespoň určité právní jistoty při již tak individuálně založeném rozhodování. Žádná z metod není perfektní a nedokáže vystihnout všechny fragmenty každého případu. Podle mého názoru jde ale vždy o určitý krok dopředu, o vyjádření snahy o zlepšení právního stavu v České republice. Považuji za nešťastné, že nedošlo (a pokud ano, tak jen na ministerské úrovni) k žádnému formálnímu zhodnocení využití doporučující tabulky v praxi, ani k žádné oficiální reflexi ve vztahu k veřejnosti, ačkoliv měla být podrobena ročnímu „zkoušebnímu“ období.²²⁸ Myslím si, že má stále svůj potenciál, jen by bylo vhodné se na ni zaměřit a provést novou diskuzi na všech úrovních s cílem potencionální úpravy. Jak jsem uvedla v kapitole šesté, doporučující tabulka má kladný vliv v rodinně právních sporech, kdy rodiče jsou i díky ní mnohdy více otevření možnosti se dohodnout. Mají určitou možnost si sami spočítat, kolik peněz by měli platit na výživném a nevidí to hned jako libovůli druhého pečujícího rodiče či autoritativní rozhodnutí soudu, které by vnímali jako prohru, jednoduše řečeno „přilévající olej

---

²²⁷ Více k problémům opatrovnícké agendy na ČESKÁ JUSTICE. *Zástupci justice: Předsedové soudů podceňují problematiku sporů o děti* [online]. ceskajustice.cz, 19. října 2016 [cit. 23. února 2017]. Dostupné na <<http://www.ceska-justice.cz/2016/10/zastupci-justice-predsedove-soudu-podcenuji-problematiku-sporu-o-deti/>>.

²²⁸ MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Doporučená výchovná rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti* [online]. justice.cz, nedatováno [cit. 23. února 2017]. Dostupné na <<http://portal.justice.cz/Justice2/ms/ms.aspx?o=23&j=33&k=5453&d=315516>>.

do ohně“ negativních emocí, které mezi sebou často rodiče mají a ventilují je právě ve soudním řízení.

Kapitolu pět jsem věnovala představení zahraničních právních úprav, a to právní úpravy na Slovensku a ve Velké Británii. Slovensko, které s námi sdílí nejen územní blízkost, ale i část historie, má právní úpravu velice podobnou. Jedná se zejména o kritéria pro stanovení rozsahu jako shodná životní úroveň, odůvodněné potřeby dítěte, soulad s dobrými mravy, schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinných osob, ale i právní domněnka při nedoložení příjmu nebo bránění v jeho zjištění. Jsou zde však určité instituty, kterými je možno se inspirovat. Podle mého názoru je zavedení tzv. minimálního výživného velice inspirativní. Primární odpovědnost za výživu dítěte mají jeho rodiče, a proto stanovení jejich povinnosti k placení určité minimální výše na jejich děti bez ohledu na jejich majetkovou situaci, by mohlo být účinným prostředkem k uvědomění si této povinnosti. Myslím si, že by to také bylo v zájmu oprávněných dětí, jelikož by jim neschopnost jejich rodičů obstarat si příjmy, či řádně a spolehlivě prokázat skutečnou výši, neměla být kladena k tíži.

Co se týká právní úpravy ve Velké Británii, jejich systém je podstatně odlišný, a to díky existenci zvláštní instituce CMS, které je svěřena primární pravomoc rozhodovat o výživném pro děti spolu se subsidiární rolí soudů. Tamní právní úprava je založena na silné objektivizaci založené na rozdělení do stanovených úrovní podle zjištěného hrubého týdenního příjmu, od kterých se poté odvíjí určené procento, které by mělo být určeno na výživné. Považuji za velice přínosné zejména osvětové metody – stránky Child Maintenance Options, které nabízejí i mnoho dokumentů, které jsou přínosné pro oba rodiče, například dokument Náklady na výchovu dítěte.²²⁹ Je vidět, že je zde kladen velký důraz na spolupráci s rodiči a na jejich ochotu se dohodnout, a pokud to není možné, je zde pro rodiče instituce, která není soudem, a která provádí nejen kalkulace, ale i vybírání a přeposílání výživného mezi rodiči, byť za určitý poplatek.

Obsahem kapitoly šesté je pohled ze strany orgánu OSPOD na zkoumanou problematiku, jehož pracovníci mají nejbližší k rodině a celkové její situaci. Dále jsem představila statistiky získané z internetových stránek ČSÚ s cílem zjištění určitého rozmezí, ve kterém se výživné stanovené soudy pohybovalo v letech 2011 - 2015. Samozřejmě, že tyto data nejsou zcela přesná a mohou být částečně zavádějící, jelikož jsou zde také započítány i „extrémní“ částky stanoveného výživného, lze si z nich však udělat představu o výši výživného.

Vzhledem k počtu neúplných rodin a míře rozvodovosti v České republice, je podle mého názoru čas se posunout dopředu a pokusit se o nový krok vpřed. Je pravdou, že vzhledem

---

²²⁹ CHILD MAINTENANCE OPTIONS. *The cost of raising your child (How much maintenance will your child need?* [online]. cmoptions.org, [cit. 26. ledna 2017]. Dostupné na < <http://www.cmoptions.org/en/pdfs/refresh/cost-of-raising-your-child.pdf> >.

k přílišné individuálnosti jednotlivých případů se to může zdát nemožné, ale mám za to, že pokud bylo možné vypracovat metodiku k náhradě nemajetkové újmy na zdraví vydanou Nejvyšším soudem, že je možné se vydat i zde tímto směrem. Domnívám se, že lze docílit větší objektivizace, byť cestou zpřesnění tabulky a její podrobnější koncepcí, zejména díky určení procentuálního snížení na jednotlivé další vyživovací povinnosti, zavedení násobícího koeficientu při vysoké životní úrovni povinného rodiče nebo specifická rozmezí pro případy, kdy se stanovuje vyživovací povinnost na více dětí zároveň a jiné. Jak vyplývá z uvedených statistik za jednotlivé roky, většinou se průměrný procentuální podíl nachází v rozmezí stanovené doporučující tabulkou.

Přestože zavedení větší objektivizace bude na úkor individualizace jednotlivých případů, domnívám se, že to může zkrátit délku soudních řízení, zmírnit emoce při sporu rodičů, a tím být více ku prospěchu zájmu dětí. Podstatným krokem by měla být také důslednější a intenzivnější spolupráce s rodiči dětí.

Závěrem bych ráda uvedla, že zásadním krokem bude vybrat si směr, kam by se měla právní úprava vyživovací povinnosti posunout. Věřím ale, že ať už se zákonodárce rozhodne do budoucna jít jakoukoliv cestou, bude to pozitivní krok sledující zájem dětí v dlouhodobějším horizontu.

Bibliografie

Knižní publikace:

1. GERLICH, Karel. *Rozvod, rozluka, alimenty: předpisy upravující uzavření manželství, rozvod, rozluku, neplatnost manželství, právní poměry rozvedených a rozloučených manželů, výživné, osvojení a právní poměry dětí*. Praha: Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1934. 430 s.
2. HARRIS-SHORT, Sonia, MILES, Joanna, GEORGE, Rob. *Family law - text, cases and materials*. 3rd edition. Oxford: Oxford University Press, 2015. 1074 s.
3. HERRING, Jonathan. *Family law*. 7th edition. Boston: Pearson Education Limited, 2015. 912 s.
4. HOLUB, Milan a kol. *Zákon o rodině s komentářem, judikaturou a předpisy souvisejícími*. 9. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2011. 456 s.
5. HORVÁTH, Edmund. *Judikatura vo veciach rodinnoprávnych vzťahov*. Bratislava: Iura Edition, 2012, 437 s.
6. HRUŠÁKOVÁ, Milana a kol. *Občanský zákoník II: Rodinné právo (§ 655-975): komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. 1349 s.
7. HRUŠÁKOVÁ, Milana a kol. *Rodinné právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 366 s.
8. KOVÁŘOVÁ, Daniela. *Rodina a výživné: Vyživovací povinnost rodičů, dětí a dalších příbuzných*. 1. vydání. Příbram: Leges, 2011. 152 s.
9. KOVÁŘOVÁ, Daniela. *Vyživovací povinnost po rekodifikaci*. 1. vydání. Praha: Leges, 2014. 168 s.
10. STANDLEY, Kate. *Family law*. 7th edition. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2010. 474 s.
11. SVOBODA, Karel. *Rodičovství, osvojení a výživné dětí po rekodifikaci soukromého práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 243 s.
12. ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Řízení ve věcech rodinněprávních v České republice, Slovenské republice a Německu a jejich aktuální problémy*. Praha: Leges, 2010. 362 s.
13. ŠÍNOVÁ, Renáta, ŠMÍD, Ondřej, JURÁŠ, Marek. *Aktuální problémy rodinněprávní regulace: rodičovství, výchova a výživa nezletilého*. Praha: Leges, 2013. 302 s.

Odborné časopisy:

1. FRANTÍKOVÁ, Zuzana. Pátý pokus zavedení zálohovaného výživného - Věcný záměr zákona o zálohovaném výživném (zveřejněný dne 10. 12. 2014). *REKODIFIKACE ČP PRAXE*, 2016, roč. IV, č. 3, s. 17 – 20.
2. HROMADA, Miroslav. Jaký je rakouský model určování výživného, jimž se chceme inspirovat?. *Právní rozhledy*, 2010, roč. 18, č. 9, s. 334 – 335.

3. HUSSEINI, Faisal. Hranice výše výživného pro rodiče s nadstandartními příjmy. *Soudní rozhledy*, 2016, roč. 22, č. 2, s. 42 – 43.
4. KORNEL, Martin. Kam kráčíš vyživovací povinnosti rodičů k dětem?. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 3, s. 82 – 87.
5. KOTRADY, Pavel. Pohled soudní praxe na některé otázky týkající se stanovení výše výživného. *Bulletin advokacie*, 2015, č. 7 - 8, s. 48 – 55.
6. KOVÁŘOVÁ, Daniela. Výživné jako tabulka či daň. *Rodinné listy: měsíčník pro právo, politiku, ekonomiku a kulturu*, 2015, roč. 4, č. 5, s. 1 – 4.
7. LUŽNÁ, Romana. Vyživovací povinnost k nezletilému dítěti rodiče vy výkonu trestu odnětí svobody – vybraná judikatura. *Právo a rodina*, 2008, roč. 10, č. 11, s. 12 – 16.
8. SCHÖN, Monika. Střídavá výchova a vyživovací povinnost. *Právo a rodina*, 2011, roč. 13, č. 9, s. 12 - 16.
9. SVOBODA, Karel. Výživné při nedoloženém příjmu rodiče. *Jurisprudence*, 2014, roč. 23, č. 3, s. 41 – 44.

Internetové zdroje:

1. ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA. *Výživné v praxi aneb šest měsíců s tabulkami* [online]. cak.cz, nedatováno [cit. 26. srpna 2016]. Dostupné na < http://www.cak.cz/assets/pozvanka_2.pdf>.
2. ČESKÁ JUSTICE. *Zástupci justice: Předsedové soudů podceňují problematiku sporů o děti* [online]. ceskajustice.cz, 19. října 2016 [cit. 23. února 2017]. Dostupné na <<http://www.ceskajustice.cz/2016/10/zastupci-justice-predsedove-soudu-podcenuji-problematiku-sporu-o-deti/>>.
3. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Průměrná výše určeného výživného* [online]. czso.cz, 31. prosince 2015 [cit. 26. února 2017]. Dostupné na < <https://www.czso.cz/documents/10180/20556865/300002156617.pdf/93bde9bd-d20e-470e94013bfb9811afcd?version=1.0>>.
4. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Rozhodování o výši výživného v roce 2011* [online]. czso.cz, 31. prosince 2012 [cit. 26. února 2017]. Dostupné na < <https://www.czso.cz/documents/10180/25385875/16772034+1413126616.pdf/7c616da4-3287-42f4-b389-8d9ed48de6c0?version=1.0>>.
5. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Rozhodování o výši výživného v roce 2012* [online]. czso.cz, 31. prosince 2013 [cit. 26. února 2017]. Dostupné na < <https://www.czso.cz>>

- /documents/10180/25385875/16814406+1413136616.pdf/ 8dad88b3-553b-4e78-9b4f-8f0f21c606ee?version=1.0>.
6. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Rozhodování o výši výživného v roce 2013* [online]. czso.cz, 31. prosince 2014 [cit. 26. února 2017]. Dostupné na < <https://www.czso.cz/documents/10180/25707202/3000026616.pdf/76d6cb44-06e3-411f-a525-4dc67f30f65a?version=1.1>>.
  7. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Rozhodování o výši výživného v roce 2014* [online]. czso.cz, 31. prosince 2015 [cit. 26. února 2017]. Dostupné na < <https://www.czso.cz/documents/10180/20556865/300002156616.pdf/07112f8c-ea67-453d-a53d-f912833b7b98?version=1.0>>.
  8. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Rozhodování o výši výživného v roce 2015* [online]. czso.cz, 29. prosince 2016 [cit. 26. února 2017]. Dostupné na <<https://www.czso.cz/documents/10180/32853391/300002166616.pdf/967b17b9-ef8a-4d48-9c0b-7728e691054e?version=1.1>>.
  9. DEPARTMENT FOR WORK & PENSIONS. *Child Maintenance Service 2012 Scheme Experimental Statistics* [online]. gov.uk, 25. ledna 2017 [cit. 2. února 2017]. Dostupné na < https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/585260/2012-statutory-child-maintenance-scheme-aug-2013-nov-2017-experimental.pdf>.
  10. DEPARTMENT FOR WORK & PENSIONS. *Tables: Child Maintenance Service 2012 Scheme – Experimental Statistics: Aug 2013 – Nov 2016* [online]. gov.uk, 25. ledna 2017 [cit. 2. února 2017]. Dostupné na < <https://www.gov.uk/government/statistics/2012-statutory-child-maintenance-scheme-aug-2013-to-nov-2016-experimental>>.
  11. GOVERNMENT DIGITAL SERVICE. *Use the Child Maintenance Service or Child Support Agency (CSA) – non-payment* [online]. gov.uk, 25. ledna 2017 [cit. 26. ledna 2017]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/child-maintenance/nonpayment-what-happens>>.
  12. GOVERNMENT DIGITAL SERVICE. *Child Support Agency (CSA) arrangements are ending* [online]. gov.uk, 23. září 2016 [cit. 25. ledna 2017]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/csa-changes>>.
  13. GOVERNMENT DIGITAL SERVICE. *Use the Child Maintenance Service or Child Support Agency (CSA) – overview* [online]. gov.uk, 5. ledna 2017 [cit. 26. ledna 2017]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/child-maintenance/overview>>.
  14. CHILD MAINTENANCE OPTIONS. *The cost of raising your child (How much maintenance will your child need?)* [online]. cmoptions.org, [cit. 26. ledna 2017]. Dostupné na < <http://www.cmoptions.org/en/pdfs/refresh/cost-of-raising-your-child.pdf> >.

15. CHILD MAINTENANCE OPTIONS. *What is child maintenance?* [online]. cmoptions.org, [cit. 26. ledna 2017]. Dostupné na <<http://www.cmoptions.org/en/maintenance/index.asp>>.
16. CHILD MAINTENANCE SERVICE. *How we work out payments: leaflet* [online]. Gov.uk, 30. června 2014 [cit. 30. ledna 2017]. Dostupné na <<https://www.gov.uk/government/publications/how-we-work-out-child-maintenance>>.
17. JUSTIČNÍ AKADEMIE. *Vyhodnocení akce Výživné v praxi aneb šest měsíců s tabulkami* [online]. jacz.cz, nedatováno [cit. 26. srpna 2016]. Dostupné na <http://www.jacz.cz/images/stories/Vyzivne/Vyhodnoceni_vyzivne.pdf>.
18. MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti* [online]. Justice.cz, nedatováno [cit. 24. srpna 2016]. Dostupné na <<http://portal.justice.cz/Justice2/ms/ms.aspx?o=23&j=33&k=5453&d=315516>>.
19. MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Doporučující tabulka pro stanovení výše výživného* [online]. justice.cz, nedatováno [cit. 25. srpna 2016]. Dostupné na <<http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=6223&d=315516>>.
20. MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Metodický materiál pro sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na děti – verze pro připomínkové řízení* [online]. Jacz.cz, nedatováno [cit. dne 23. srpna 2016]. Dostupné na <http://www.jacz.cz/images/stories/Vyzivne/vyzivne_metodika.pdf>.
21. PREININGEROVÁ, Kateřina. *Ústavní soud k otázce výživného pro rodiče a nadstandardním příjmem* [online]. epravo.cz, 15. dubna 2016 [cit. 27. července 2016]. Dostupné na <<http://www.epravo.cz/top/clanky/ustavni-soud-k-otazce-vyzivneho-pro-rodice-s-nadstandardnim-prijmem-101015.html>>.
22. PTÁČEK, Lubomír, TOMÍČEK, Petr. *Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu k problematice rozhodování o výživném pro nezletilé děti* [online]. nsoud.cz, 19. října 2016 [cit. 18. ledna 2017]. Dostupné na <http://nsoud.cz/JudikaturaNS_new/ns_web.nsf/0/D43A94004BBFFAFBC12580600033E063?openDocument>.
23. RICHTEROVÁ, Natália. *Vyživovací povinnost*. In SEHNÁLEK, David; VALDHANS, Jiří; DÁVID, Radovan; KYNCL, Libor (ed). *Dny práva – 2009 – Days of law: the Conference Preceedings*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2009, s. 2322–2330. Dostupné na <https://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2009/files/prispevky/sblizovani/Richterova_Natalia__1131_.pdf>.

Právní předpisy České republiky:

1. Zákon č. 4/1931 Sb. z. a n., na ochranu osob oprávněných požadovati výživu, výchovu a zaopatření.
2. Zákon č. 94/1963 Sb., zákon o rodině, ve znění pozdějších předpisů
3. Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.
4. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
5. Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.
6. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád ve znění pozdějších předpisů.
7. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zahraniční právní předpisy

Slovensko:

1. Zákon č. 36/2005 Z. z., o rodine a o zmene a doplneni niektorých zákonov, ve znění pozdějších předpisů
2. Zákon č. 601/2003 Z. z., o životnom minime a o zmene a doplneni niektorých zákonov, ve znění pozdějších předpisů
3. Zákon č. 99/1963 Zb., občianský súdny poriadok ve znění pozdějších předpisů
4. Zákon č. 595/2003 Z. z., o dani z príjmov ve znění pozdějších předpisů
5. Zákon č. 201/2008 Z. z., o náhradnom výživnom a o zmene a doplnení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 615/2006 Z. z., ve znění pozdějších předpisů

Velká Británie:

1. Child Support Act 1991
2. Child Maintenance and Other Payments Act 2008
3. Children Act 1989
4. The Public Bodies (Child Maintenance and Enforcement Commission: Abolition and Transfer of Functions) Order 2012
5. Child Support Maintenance Calculation Regulation SI 2012/2677

Soudní rozhodnutí:

1. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. února 1989, sp. zn. 5 Cz 42/1988
2. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. dubna 1995, sp. zn. 10 Co 361/1995

3. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. února 1999, sp. zn. 39 Co 568/1998
4. Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19. listopadu 1999, sp. zn. 5 Co 2661/1999
5. Rozsudek Krajského soudu Hradci Králové ze dne 16. října 2001, sp. zn. 22 Co 261/2001
6. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 2. července 2003, sp. zn. 21 Cdo 664/2003
7. Nález Ústavního soudu ze dne 8. dubna 2004, sp. zn. IV. ÚS 244/03
8. Nález Ústavního soudu ze dne 15. září 2005, sp. zn. III. ÚS 606/04
9. Nález Ústavního soudu ze dne 26. ledna 2006, sp. zn. IV. ÚS 257/05
10. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 24. dubna 2006, sp. zn. 10 Co 976/2005
11. Usnesení Ústavního soudu ze dne 2. června 2006, sp. zn. I.ÚS 399/05
12. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 z 25. září 2006, sp. zn. 50 P 336/2006
13. Nález Ústavního soudu ze dne 7. března 2007, sp. zn. I. ÚS 527/06
14. Nález Ústavního soudu ze dne 1. února 2008, sp. zn. II. ÚS 1619/07
15. Nález Ústavního soudu ze dne 6. února 2008, sp. zn. IV. ÚS 1181/07
16. Nález Ústavního soudu ze dne 21. dubna 2011, sp. zn. II. ÚS 3113/10
17. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. září 2011, sp. zn. 20 Cdo 1835/2011
18. Rozhodnutí Krajského soudu v Králové ze dne 5. října 2011, sp. zn. 21 Co 322/2011
19. Nález Ústavního soudu ze dne 13. března 2013, sp. zn. I. ÚS 2306/12
20. Nález Ústavního soudu ze dne 10. června 2013, sp. zn. I. ÚS 4239/2012
21. Nález Ústavního soudu ze dne 30. září 2014, sp. zn. II. ÚS 2121/14
22. Nález Ústavního soudu ze dne 16. prosince 2015, sp. zn. IV. ÚS 650/15
23. Nález Ústavního soudu ze dne 14. června 2016, sp.zn. II. ÚS 756/16
24. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. června 2016, sp. zn. 21 Cdo 3890/2015
25. Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 19. října 2016, sp. zn. Cpjn 204/2012
26. Usnesení Ústavního soudu ze dne 15. listopadu 2016, sp. zn. II. ÚS 2778/16
27. Usnesení Ústavního soudu ze dne 24. ledna 2017, sp. zn. II. ÚS 3912/16

Zahraniční

1. Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR z 3. decembra 1965. sp. zn. 5 Cz 112/65, R 14/1966
2. Rozhodnutie Mestského súdu v Prahe z 10. januára 1968, sp. zn. 6 Co 676/67, R 76/1968
3. Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR z 30. septembra 1968, sp. zn. 1 Cz 27/68, R 5/1969
4. Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 23. mája 2001, sp. zn. 1 Tz 7/2001

5. Rozsudok Krajského súdu v Žilíně zo 4. februára 2008, sp. zn. 9CoP/58/2007
6. Uznesenie Krajského súdu v Žilíně z 18. júla 2008, sp. zn. 9CoP/36/2008
7. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. februára 2009, sp. zn. 14 CoP/6/2009
8. Rozsudok Krajského súdu v Žilíně z 31. júla 2009, sp. zn. 9CoP/50/2009
9. Uznesenie Ústavného súdu SR z 3. februára 2010, sp. zn. I. ÚS 36/2010-22

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá způsobem určení výše vyživovací povinnosti rodičů k dětem, a to ve srovnání s právní úpravou na Slovensku a ve Velké Británii. Práce se zaměřuje z počátku na právní rámec této povinnosti, dále na jednotlivá kritéria, která musí být zvážena při rozhodování soudu, ale zmiňuje také určité specifické otázky jako například úroky z prodlení nebo objektivizaci. Následně jsou rozebrány jednotlivé metody, které byly soudy používány nebo které by mohly být použitelné v praxi. Co se týká komparativní části je v práci vymezena právní úprava obou států spolu s jejich specifikami. Samozřejmě nechybí pohled z praxe, a to ze strany pracovníků OSPOD na tuto problematiku spolu se zajímavými statistikami ohledně rozhodování o výživném za roky 2011-2015. V závěru jsou obsaženy možné úvahy o změně právní úpravy do budoucna.

Abstract

Diploma thesis deals with the method of determination of the amount of child maintenance in comparison with the legislation in Slovakia and Great Britain. At the beginning, the thesis focuses on a legal framework of this maintenance obligation, next on individual criteria which must be considered in court decision but also mentions some specific question for instance interests on late payments or objectivization. The different methods, which were used or can be used by courts, are analyzed afterwards. Regarding the comparative part of the thesis, the legal framework of both states is presented with their differences. Of course, there is also the point of view from the workers of children care authority (abbreviation OSPOD) on the problematic together with interesting statistics about child maintenance decisions in the period of 2011 – 2015. In conclusion, a possible consideration about the change of legislation dealing with the issue in the future.

Seznam klíčových slov

Doporučující tabulka	recommending chart
Metody stanovení	methods of determination
Ministerstvo spravedlnosti	Ministry of Justice
Nezaopatřené dítě	dependent child
Objektivizace výživného	maintenance objectivization
Odůvodněné potřeby	justified (reasoned) needs
Slovensko	Slovak Republic, Slovakia
Velká Británie	Great Britain
Výživné	maintenance
Vyživovací povinnost	maintenance obligation